

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

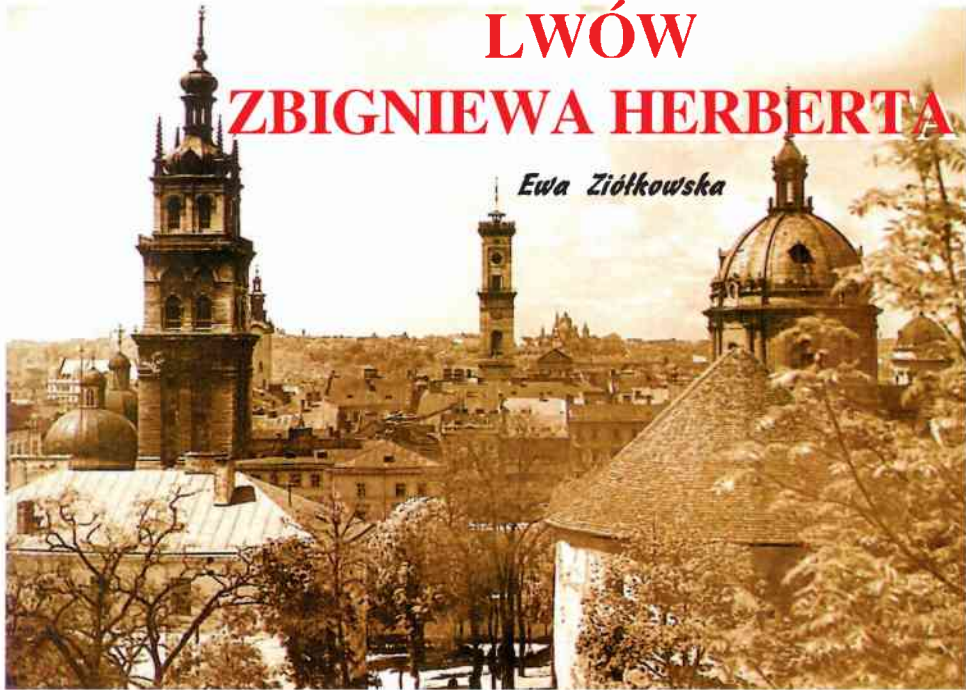
Nr 27/2008 (2283) Rok L 20-27.7.2008

*Boże,
pohamuj pokusę nadmiernej szybkości,
aby piękno stworzonego przez Ciebie świata
i radość Twej łaski
towarzyszyły mi na zawsze.
Amen.*

1,40€ **TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ**
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

foto. P. Osikowski

Ewa Ziółkowska

„trwanie wień o świecie” - Lwów międzywojenny

co noc
stają boso
przed zatrzaśniętą bramą
mojego miasta

P przed dziesięciu laty, 28 lipca 1998 roku odszedł Zbigniew Herbert, jeden z najwybitniejszych współczesnych polskich poetów i eseistów. Wielki humanista, bezlitosny krytyk konformizmu, w życiu i w sztuce. Krainą lat dziecinnych autora „Pana Cogito” i „Barbarzyńcy w ogrodzie” był Lwów.

Miasto, które całe jego życie i poczucie naznaczyło swoistym piętnem, które go uformowało duchowo, zaważyło na rozumieniu i odczuwania świata, ukształtowało poetycką wyobraźnię.

Lwów położony w malowniczej kotlinie wśród wzgórz, początkami sięgający połowy XIII wieku, wielokulturowy i wielonarodowy, z bazyliką archikatedralną łacińską, katedrami ormiańską i greckokatolicką, *Leopolis semper fidelis*, jedyne miasto z orderem *Virtuti Militari* w tarczy herbowej.

Gdy Zbigniew Herbert przyszedł na świat 29 października 1924 roku, we Lwowie świeża była jeszcze pamięć walk o miasto toczonych w latach 1918-1920 i ofiary złożonej przez jego obrońców, kilkunastoletnie Lwowskie Orleńskie, które spoczęły na Cmentarzu Łyczakowskim. W dwudziestolecie międzywojennym Lwów bujnie się rozwijał, życiu umysłowemu ton nadawał Uniwersytet Jana Kazimierza, gospodarzemu - Targi Wschodnie.

Choć Herbertowie wywodzili się z Anglii, a do Polski trafili z Austrii, w kolejnych pokoleniach stali się polskimi patriotami. Ojciec poety Bolesław Herbert, prawnik i ekonomista, był legionistą i walczył o Lwów w 1919 roku.

Zbyszek urodził się i wczesne dzieciństwo spędził w trzypiętrowej kamienicy przy ulicy Łyczakowskiej. Ochrzczony został w pobliskim kościele pw. św. Antoniego, XVIII-wiecznym, barokowym, ufundowanym przez ks. Janusza Wiśniowieckiego, z charakterystycznym posągim Matki Boskiej przed wejściem (fot.). Potem były inne adresy: Piekarska, Tarnowskiego, Obozowa tuż przy Parku Stryjskim oraz dom w podmiejskich Brzuchowicach, ulubionym letnisku lwowian. Było to dzieciństwo ciepłe, szczęśliwe, bez troski, przeżyte wśród najbliższych, troskliwych,

kościół św. Antoniego we Lwowie

kochających rodziców, wypełnione opowieściami babci, zabawami z rodzeństwem, spacerami, wycieczkami do lasu. Przyszły poeta pierwsze nauki pobierał w stojącej naprzeciw kościoła szkole powszechnej im. św. Antoniego (fot.), z po-

dawna szkoła powszechna im. św. Antoniego

piersiami wybitnych polskich pedagogów Piramowicza, Kopczyńskiego i Konarskiego na fasadzie. Edukację kontynuował w VIII Państwowym Gimnazjum im. Króla Kazimierza Wielkiego.

Wakacje w 1939 roku Herbertowie spędzali nad morzem, w Jastarni. Zaraz potem wybuchła wojna i ten dotychczas bezpieczny świat runął. Najpierw do Lwowa

weszli Niemcy, zaczęły się bombardowania, odwrót polskich żołnierzy. Wkrótce wkroczyli krasnoarmiejcy, barbarzyńcy rabujący co popadnie. W mieście zapanował głód, nastąpiły aresztowania i deportacje.

Zbigniew, który przed wojną zdążył ukończyć drugą klasę gimnazjum, uczył się w tej samej szkole, tyle że była to już sowiecka dziesięciolatka, w której obo-

wiązywał rosyjski i ukraiński. Gdy w 1941 roku rozpoczęła się okupacja niemiecka, kontynuował naukę na tajnych kompletach. W styczniu 1944 roku zdał maturę, a następnie przez dwa miesiące studiował polonistykę na konspiracyjnym uniwersytecie.

Jednocześnie prawdopodobnie działał w tajnych strukturach Armii Krajowej. Aby zarobić na życie, pracował jako karmiciel wszy w Instytucie prof. Weigla, produkującym szpionki antyfyfuzowe i jako sprzedawca w sklepie z artykułami metalowymi. W marcu 1944 roku rodzina Herbertów, uciekając przed Sowiecami, opuściła Lwów.

Z bigniew Herbert wyjechał z Lwowa mając niespełna 20 lat i nigdy tam nie powrócił. Był to jego świadomy wybór.

Dokończenie na str. 12

telegram turystyczny

20-27 lipca 2008

Latem pełno ich wszędzie - na górskich szlakach, w morskich fałach, i we wszystkich stolich świata. W muzeach, katedrach, kafejkach i namiotach...

Turyści! Rano, w metrze - w jasnych ubraniach i sandałach, uśmiechnięci i z mapami w rękach, zastępują nam na parę tygodni szarych, bladych... tubylców, i wnoszą wakacyjny optymizm, radość istnienia, poznawczy pęd... Nawet jeżeli wieczorem zmorzy ich sen, podczas planowania następnej letniej eskapady. Zresztą... pewnie każdy z nas, z plecakiem swojego życiorysu jest na Ziemi takim turystą - zanim nie wróci do Rodzicielskiego Domu. (P.O.)

Letnie kłótnie... małe i duże

Bogdan Usowicz

Wewnętrzne spory stają się specjalnością coraz większej ilości partii i organizacji. Lato nastraja chyba wszystkich dość kłótniwe i jest to wyraźny znak, że pora na zasłużone (i niezasłużone) urlopy dla ostudzenia skołatanych nerwów naszych polityków, działaczy i innych autorytetów.

fol. W. Kogala

Z okolic rządu donoszą o sporach koalicyjnych. Polskie Stronictwo Ludowe zaczyna podobno zmieniać taktykę i nie chce wojny z prezydentem, która przeszkadza w rządzeniu. Platformie Obywatelskiej na pokojowym pakcie z Pałacem nie zależy, bo przecież Donald Tusk nie ukrywa, że chciałby w nie tak dalekiej przyszłości stać się głównym lokatorem tego budynku. Osłabianie pozycji Lecha Kaczyńskiego to po prostu część rozpoczętej dość wcześnie kampanii wyborczej.

Coś niedobrego dzieje się też na zapleczu rządu. Funkcję rzecznika przestała pełnić, po zaledwie 7 miesiącach, Agnieszka Liszka. Oficjalnie mówi, że „wypełniła już swoją misję”, ale jej kontrakt opiewał na rok pracy. Podobno chodzi o bałagan w kancelarii premiera, podchody i wojny podjazdowe polityków, a zarazem zbyt dystansowanie się pani Rzecznik Liszki od bieżących wydarzeń. Było też kilka „wpadek”, jak choćby trwające do dziś echa podróży premiera do Peru. Dziennik „Rzeczpospolita” twierdzi, że „premier coraz częściej dostrzega panujący wokół siebie chaos”. Dzieje się to po 7 miesiącach urzędowania, ale lepiej późno, niż wcale.

Zapowiadane zmiany w kancelarii premiera mogą też być skutkiem spadających notowań PO i rządu. W sondażach nadal wszystko wygląda nicznie, większość Polaków premierowi „ufa” (ja zresztą zasadniczo też), ale lekcja podkarpacka to poważny znak ostrzegawczy.

Ciąg dalszy na str. 16

Z satyrycznej teki L.B.

NIESTETY, NIE MOŻEMY WAS
POTAĆZYĆ. WSZYSCY TAJNI
WSPÓŁPRACOWNICY O PSEUDO-
NIMIE "BOLEK" SĄ OBECNIE
NA WAKACJACH...

(Rys. Leszek Biernacki)

„Cud samego Boga i Matki Boskiej”

Anna Rzczycka

W grudniu 2007 roku, po 6 latach niewoli w rękach kolumbijskiej guerilli Farc, Ingrid Betancourt napisała do swej matki długi, przejmujący list, który można by streścić w zdaniu: „Żyjemy tutaj jak umarli”.

„6 lat niewoli - pisała 45-letnia Ingrid - przekonały mnie, że nie jestem ani taka odporna, ani taka odważna, ani taka inteligentna, jak myślałam. Wyznaję, że czuję się pokonana”. W momencie kiedy matka Ingrid Yolanda Pulecio otrzymała list od swej córki, wszystkie telewizje na świecie nadały film wideo pokazujący byłą senator i kandydatkę na prezydenta Kolumbii zakutą w łańcuchy, bardzo wychudzoną, osłabioną i przybitą.

Wnocy z 2 na 3 lipca bieżącego roku na płycie lotniska w Bogocie zobaczyliśmy zupełnie inną kobietę: uśmiechniętą, zadziwiająco opanowaną, dziękującą prezydentowi Alvaro Uribe, armii swego kraju, kobietę, dla której uwolnienie 15 zakładników - oprócz jej samej także 3 Amerykanów i 11 żołnierzy - było - jak się wyraziła - „znakiem pokoju”, „cudem samego Boga i Matki Boskiej”, prezydentem, którego się już od życia nie spodziewała.

Uwolnienie Ingrid Betancourt, które odbyło się w okolicznościach przypominających amerykańskie filmy akcji, jest jednak nie tylko zwycięstwem nadziei nad rozpaczą. Jest także wspólnym sukcesem prezydenta Kolumbii Alvaro Uribe i jego strategii, która poddawana była tylu krytykom. Wbrew opinii wszystkich - rodzin zakładników, komitetów poparcia, rządów zagranicznych, w tym rządu francuskiego - którzy namawiali go do negocjowania z Farc dla uniknięcia dramatu, Uribe od 6 lat prowadził bezparto- nową wojnę z guerillą.

Ciąg dalszy na str. 12

LITURGIA SŁOWA

XVI NIEDZIELA ZWYKŁA - ROK A

PIERWSZE CZYTANIE

Mdr 12,13.16-19

Czytanie z Księgi Mądrości

Panie, nie ma oprócz Ciebie boga, co ma pieczę nad wszystkim, abyś miał dowodzić, że nie sądzisz niesprawiedliwie. Podstawą Twojej sprawiedliwości jest Twoja potęga, wszechwładza Twa sprawa, że wszystko oszczędzasz. Moc swą przejawiasz, gdy się nie wierzy w pełnię Twej potęgi, i karzesz zuchwałstwo świadomych. Potęgą władasz, a sądzisz łagodnie i rządysz nami z wielką oględnością, bo do Ciebie należy moc, gdy zechcesz. Tak postępując nauczyłeś lud swój, że sprawiedliwy powinien być dobrym dla ludzi. I wlałeś swoim synom wielką nadzieję, że po występkach dajesz nawrócenie.

DRUGIE CZYTANIE

Rz 8,26-27

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Rzymian

Bracia: Duch Święty przychodzi z pomocą naszej słabości. Gdy bowiem nie umiemy się modlić tak, jak trzeba, sam Duch przyczynia się za nami w błaganiach, których nie można wyrazić słowami. Ten zaś, który przenika serca, zna zamiar Ducha, wie że przyczynia się za świętymi zgodnie z wolą Bożą.

EWANGELIA

Mt 13,24-43

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

Jezus opowiedział tłumom tę przypowieść: „Królestwo niebieskie podobne jest do człowieka, który posiał dobre nasienie na swojej roli. Lecz gdy ludzie spali, przyszedł jego nieprzyjaciel, nasiał chwastu między pszenicę i odszedł. A gdy zboże wyrosło i wypuściło kłosa, wtedy pojawił się i chwast. Słudzy gospodarza przyszli i zapytali go: «Panie, czy nie posiałeś dobrego nasienia na swej roli? Skąd więc się wziął na niej chwast?». Odpowiedział im: «Nieprzyjazny człowiek to sprawił». Rzekli mu słudzy: «Chcesz więc, żebyśmy poszli i zebrali go?». A on im odrzekł: «Nie, byście zbierając chwast nie wyrwali razem z nim i pszenicy. Pozwólcie obojgu rósć aż do żniwa; a w czasie żniwa powiem żęńcom: Zbierzcie najpierw chwast i powiążcie go w snopki na spalanie; pszenicę zaś zwieźcie do mego spichlerza».

Inną przypowieść im przedłożył: „Królestwo niebieskie podobne jest do ziarenka gorczycy, które ktoś wziął i posiał na swej roli. Jest ono najmniejsze ze wszystkich nasion, lecz gdy wyrośnie, jest większe od innych jarzyn i staje się drzewem, tak że ptaki przylatują z powietrza i gnieźdzą się na jego gałęziach».

Powiedział im inną przypowieść: „Królestwo niebieskie podobne jest do zaczynu, który pewna kobieta wzięła i włożyła w trzy miary mąki, aż się wszystko zakwasiło.» To wszystko mówił Jezus tłumom w przypowieściach, a bez przypowieści nic im nie mówił. Tak miało się spełnić słowo Proroka: „Otworzę usta w przypowieściach, wypowiem rzeczy ukryte od założenia świata».

Wtedy odprawił tłumy i wrócił do domu. Tam przystąpili do Niego uczniowie i prosili Go: „Wyjaśnij nam przypowieść o chwaście!» On odpowiedział: „Tym, który sieje dobre nasienie, jest Syn Człowieczy. Rolą jest świat, dobrym nasieniem są synowie Królestwa, chwastem zaś synowie Złego. Nieprzyjacielem, który posiał chwast, jest diabeł; żniwem jest koniec świata, a żęńcami są aniołowie. Jak więc zbiera się chwast i spala ogniem, tak będzie przy końcu świata. Syn Człowieczy pošle aniołów swoich: ci zbiorą z Jego królestwa wszystkie zgorzenia i tych, którzy dopuszczają się nieprawości, i wrzucą ich w piec rozpalony; tam będzie płacz i zgrzytanie zębów. Wtedy sprawiedliwi jaśnieć będą jak słońce w królestwie Ojca swego. Kto ma uszy, niechaj słucha!»

LITURGIA SŁOWA

XVII NIEDZIELA ZWYKŁA - ROK A

PIERWSZE CZYTANIE

1 Krl 3,5.7-12

Czytanie z Pierwszej Księgi Królewskiej

W Gibeonie ukazał się Pan Salomonowi w nocy, we śnie. Wtedy rzekł Bóg: „Proś o to, co mam ci dać». A Salomon odrzekł: „O Panie, Boże mój, Tyś ustanowił królem Twego sługę, w miejsce Dawida, mego ojca, a ja jestem bardzo młody. Brak mi doświadczenia. Ponadto Twój sługa jest pośród Twego ludu, któryś wybrał, ludu mnogiego, który nie da się zliczyć ani spisać, z powodu jego mnóstwa. Racz więc dać Twemu słudze serce pełne rozsądku do sądzenia Twego ludu i rozróżniania dobra i zła, bo któż zdoła sądzić ten lud Twój tak liczny?». Spodobało się Panu, że właśnie o to Salomon poprosił. Bóg więc mu powiedział: „Ponieważ prosiłeś o to, a nie poprosiłeś dla siebie o długie życie ani też o bogactwa, i nie poprosiłeś o zgubę twoich nieprzyjaciół, ale prosiłeś dla siebie o umiejętność rozstrzygania spraw sądowych, więc spełniam twoje pragnienie i daję ci serce mądre i rozsądne, takie, że podobnego tobie przed tobą nie było i po tobie nie będzie».

DRUGIE CZYTANIE

Rz 8,28-30

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Rzymian

Bracia: Wiemy, że Bóg z tymi, którzy Go miłują, współdziela we wszystkim dla ich dobra, z tymi, którzy są powołani według Jego zamiaru. Albowiem tych, których od wieków poznał, tych też przeznaczył na to, by się stali na wzór obrazu Jego Syna, aby On był pierwotnym między wielu braćmi. Tych zaś, których przeznaczył, tych też powołał, a których powołał, tych też usprawiedliwił, a których usprawiedliwił, tych też obdarzył chwałą.

EWANGELIA

Mt 13, 44-52

Słowa Ewangelii według św. Mateusza

Jezus opowiedział tłumom taką przypowieść: „Królestwo niebieskie podobne jest do skarbu ukrytego w roli. Znalazł go pewien człowiek i ukrył ponownie. Uradowany poszedł, sprzedał wszystko, co miał, i kupił tę rolę. Dalej, podobne jest królestwo niebieskie do kupca, poszukującego pięknych pereł. Gdy znalazł jedną drogocenną perłę, poszedł, sprzedał wszystko, co miał, i kupił ją. Dalej, podobne jest królestwo niebieskie do sieci, zarzuconej w morze i zagarniającej ryby wszelkiego rodzaju. Gdy się napełniła, wyciągnęli ją na brzeg i usiadłszy, dobre zebrali w naczynia, a złe odrzucili. Tak będzie przy końcu świata: wyjdą aniołowie, wyłączą złych spośród sprawiedliwych i wrzucą w piec rozpalony; tam będzie płacz i zgrzytanie zębów. Zrozumieliście to wszystko?». Odpowiedzieli Mu: „Tak jest». A On rzekł do nich: „Dlatego każdy uczony w Piśmie, który stał się uczniem królestwa niebieskiego, podobny jest do ojca rodziny, który ze swego skarbcza wydobywa rzeczy nowe i stare».

DUMA SKAŁY I POKORA KAMIENIA

ks. Tomasz Jaklewicz (Gość Niedzielny)

Kim dla was jestem? To pytanie Jezus stawia uczniom dokładnie w środku Ewangelii św. Matusza. To początek Jego drogi do Jerozolimy, czyli drogi do Krzyża i Zmartwychwstania - wydarzeń, z których narodził się Kościół. Chodzi więc o moment przełomowy, decydujący.

Wielu ludzi przysłuchiwało się do tej pory Jezusowi, wielu podziwiała, wielu było pod wrażeniem Jego osoby, wielu uznawało za proroka. Ale podziw z dystansu, oklaski na widowni - to za mało. Jezus zaczyna tworzyć załóżek przyszłego Kościoła - wspólnoty nie wi-

o tym, co Boże, ale o tym, co ludzkie" - słyszy ten, który dopiero co usłyszał, że jest skałą Kościoła.

Co to oznacza dla nas? Powtarzamy w każdą niedzielę: „Wierzę w Jezusa Chrystusa, Syna Jego Jedynego...”. To opinia, rytuał czy wyznanie, decyzja?

Chrześcijaństwo to nie tyle wiara w coś, lecz wiara w Kogoś. Kto uznaje, że Jezus z Nazaretu jest Zbawicielem, ten usłyszy od Niego: „Błogosławiony jesteś..., jesteś skałą, kamieniem budującym mój Kościół”. Ale prawdopodobnie usłyszy także: „Zejdź mi z oczu, szatanie! Nie myślisz po Bożemu, ale po ludzku”. To słowa jak uderzenia dłuta, które obciosuje dumną skałę, by zamienić ją w pokorny kamień.

Budowniczym Kościoła nie jest człowiek, lecz Bóg. Jezus chce z nas, słabych, budować dom - przestrzeń swojej świętej obecności w tym świecie. „Jeżeli chcemy stać się domem, musimy - każdy z nas - zgodzić się na to, że będziemy »obciosywani«. Aby nadawać się do budowy domu, musimy pozwolić się obrobić stosownie do miejsca, w którym mamy być użyci. Kto chce się stać kamieniem w jakiejś całości i dla tej całości, musi pozwolić się z tą całością związać. Nie może już robić po prostu tego, co mu się podoba, co mu przyjdzie na myśl i wyda się korzystne. Nie może po prostu iść tam, gdzie zechce. Musi zgodzić się z tym, że inny opasze go i poprowadzi, dokąd on nie chce” (Benedykt XVI).

Czy tu nie leży właśnie tajemnica świętości Piotra i Pawła, i tylu innych świętych „kamieni” Kościoła? Zgoda na obciosanie dżutem Mistrza i spojenie z innymi w murach Bożej budowli. Kim chcemy być? Samotną, dumną skałą czy pokornym kamieniem?

Radom

Radomianie oddali hołd bohaterom wydarzeń sprzed 32 lat - robotnikom, którzy wyszli na ulice, domagając się chleba i zniesienia podwyżek cen żywności. Mszy św. przy pomniku „Ludzi Skrzywdzonych” przewodniczył bp Zygmunt Zimowski. O wydarzeniach z czerwca 1976 r. powstaje film dokumentalny, będący koprodukcją francusko-belgijsko-polską. Dokument o proteście radomskich robotników chcą nakręcić filmowcy z Francji. Do Radomia przyjechała reżyser, Polka, Joanna Grudzińska, która rozmawia ze świadkami tamtych wydarzeń. W 1981 r. wyjechała z rodzicami do Francji na fali emigracji politycznej. Teraz wróciła, by nakręcić obraz o protestach w Radomiu, Ursusie i Gdańsku. - W Radomiu miały miejsce jedno z najważniejszych wydarzeń, dlatego tutaj jestem - powiedziała reżyser. Zdjęcia zostaną nakręcone w tym roku, a film będzie gotowy najprawdopodobniej już za rok.

Luksemburg

Abp Marchetto przebywał w Luksemburgu, gdzie wziął udział w forum duszpasterskim poświęconym instrukcji „Erga migrantes caritas Christi”. Dokument wydała przed czterema laty Papieska Rada ds. Duszpasterstwa Migrantów i Podróżujących. Jej sekretarz omówił kontekst historyczny i teologiczny wspomnianej instrukcji. Przypomniał, że już w 1952 r. ukazał się pierwszy dokument Stolicy Apostolskiej poświęcony opiece duchowej nad migrantami - mianowicie konstytucja apostolska Piusa XII „Exsul familia”. Problematykę tę podjął Sobór Watykański II. Po jego zakończeniu Paweł VI utworzył w 1970 r. specjalną komisję ds. migrantów. Jan Paweł II podniósł ją w 1988 r. do rangi papieskiej rady, a w swoich wypowiedziach często apelował o ludzką i chrześcijańską solidarność z wychodźcami.

Watykan

Stolica Apostolska wezwwała wspólnotę międzynarodową do solidarnego rozwiązywania problemu uchodźców. Jej stanowisko przedstawił abp Silvano Tomasi. Przedstawiciel Watykanu zauważył, że aktualnie na całym świecie około 40 mln ludzi zostało zmuszonych do opuszczenia własnych domostw ze względu na przemoc i prześladowania. Skrytykował tendencję zwiększania restrykcji względem nich. Trzeba wypracować rozwiązania pozwalające na legalny przyjazd uchodźców do danego kraju oraz krytycznie ocenić politykę prowadzącą się wyłącznie do kontroli. Ludzie ubiegający się o azyl nie mogą być traktowani jak nielegalni migranci - zaznaczył abp Tomasi.

dzów, ale uczestników. Chodzi Mu o ludzi, którzy decydują się iść z Nim dalej, którzy decydują się wciągnąć w Jego historię. Tu już nie wystarczy teoretyczna opinia, tu niezbędne jest wyznanie, które ma ciężar decyzji. Zaraz po wyznaniu wiary przez Piotra, Jezus tłumaczy, że musi iść do Jerozolimy, gdzie zostanie zamordowany. Pojawia się zapowiedź krzyża i wezwanie do naśladowania Mistrza. Piotr się oburza. Jaki krzyż! Co On gada? Boży Pomazaniec nie może przecież przegrać, skończyć jak skazaniec. To by oznaczało, że Bóg ponosi klęskę, że niesprawiedliwość triumfuje. To niemożliwe. „Zejdź mi z oczu, szatanie... nie myślisz

z Kraju

□ Nad Polską nadal rozciągają się cienie PRL. Trwa wojna o wizerunek Wałęsy, wywołana książką historyków IPN. Obrońcami b. prezydenta stały się „Gazeta Wyborcza”, politycy lewicy, a nawet „Trybuna”. Wydaje się, że chodzi raczej o całościowy stosunek do lustracji, którą przy okazji sprawy Wałęsy chce się pogrzebać. Wałęsa na razie zamierza skarżyć i odwoływać się do sądów. Media wyciągnęły tymczasem dokument, z którego wynika, że nawet w liście do... Gierka b. prezydent jednak się do współpracy przyznawał, a później ów list usiłował odzyskać.

□ Tymczasem z archiwów IPN wyfruwają coraz ciekawsze ptaszki. Biznesmen Czarnecki (holding Getting), uznawany za trzeciego na liście najbogatszych Polaków, współpracował z SB od kiedy skończył 18 lat. Donosił i miał brać za to pieniądze. Zainteresowany wydał oświadczenie, że może tu chodzić o wywołanie spadku jego akcji na giełdzie, a poza tym, choć rzeczywiście współpracował, to jak zwykle w tego typu przypadkach - pieniędzy jednak nie brał i nikomu... nie szkodził.

□ Procesem „Gazecie Polskiej” grozi z kolei postanka PO Pitera. Pełnomocnik rządu ds. walki z korupcją poczuła się dotknięta insynuacją, że kłopoty lustracyjne mógłby mieć jej mąż Paweł, który miał być TW SB.

□ Lustracyjne wątpliwanie dopadło też znanego prawnika a obecnie posła lewicy Filara. Podobno nie był agentem, ale za to szkolił funkcjonariuszy SB w ich szkole i był przez nich za to doceniony.

□ Echa lustracyjne widać też w dość szybkim zamknięciu prac komisji weryfikacyjnej WSI. Zastąpi ją komisja kwalifikacyjna. Premier nie przedłużył mandatu prac ludzi Jana Olszewskiego, choć nie skończyli jeszcze pracy. Służby Kontrwywiadu Wojskowego natychmiast rzuciły się na dokumenty komisji. Jeszcze nie zdążyli ich porządnie poustawić, a prasę obiegły już informacje, że brakuje 50 „ważnych teczek” Opozycja oskarża rząd o „gangsterstwo”. Podobno wymieniono nawet oficerów BOR, na takich którzy zgodzili się wpuścić do BBN funkcjonariuszy SKW. Antoni Macierewicz organizował „nocne czuwanie”, ale nic nie pomogło.

□ Jest i światełko w tunelu. Posłowie PO stwierdzili, że poprzeczny pomysł PiS o odebraniu części dodatków emerytalnych b. funkcjonariuszom UB i SB. Zgoda ciejszy, o ile rzeczywiście nastąpi. Wcześniej posłowie Platformy krzywili się nawet na pomysł nazwania stadionu narodowego imieniem Jana Pawła II, bo wymyślili to konkurencji z PiS.

□ Polskę odwiedził przez UEFA Platini, by przekonać się czy pogłoski o tym, że nie uda się nam zorganizować EURO

są prawdziwe. Tusk dał słowo i na razie Włosi przestali pisać, że chętnie imprezę przejmą.

□ Rzecznikiem rządu przestała być Agnieszka Liszka. Oficjalnie z powodów rodzinnych, nieoficjalnie z powodu bałaganu w kancelarii premiera i spadających notowań.

□ Co dalej z tarczą antyrakietową? Waszyngton rozpoczął sondowanie Litwy w sprawie przeniesienia tam „naszej działki” tarczy. Prezydent Kaczyński rozmawiał w tej sprawie z Bushem w Izraelu, do USA poleciała prezydencka minister Fotyga. Rząd oskarża Pałac o wtrącanie się w nie swoje sprawy. „Tarczy” jednak podobno nie będzie. Premier Tusk mówi, że nie zgodzi się na „powtórkę z 1939 r.”, szef klubu PO Chlebowski dodaje, że tarcza osłabia nasze bezpieczeństwo, a minister Sikorski, że chcemy „przejsz z kraju satelickiego do równoprawnego partnerstwa”. 70% Polaków jest podobno przeciw instalacji tarczy na naszym terytorium, a że Platforma kieruje się sondażami to wszystko jasne. W dodatku ucieszą się nasi „europejscy sojusznicy”, a Rosjanie też przestaną o nas brzydko pisać.

□ Kończy się proces Leppera (sprawa molestowania), szykuje się kilka następnych procesów - w tym „afery gruntowa” i korupcja b. ministra sportu Lipca. O Beacie Sawickiej jakoś nic nie słychać...

□ W kraju zapanowała epidemia oddawania odznaczeń wręczanych przez prezydenta Kaczyńskiego. Oddają je ci sami, którzy krytykowali takie kroki w stosunku do Kwaśniewskiego, pisząc o osłabianiu autorytetu urzędu. Szef rewolty Blumsztajn nagle uznał, że Kaczyński jest zbyt zaangażowany politycznie.

□ W Sejmie znalazł się projekt PiS o upadłości konsumenckiej. Będzie ich pewnie coraz więcej.

□ Prezydent Lech Kaczyński skierował do Trybunału Stanu ustawę o opłatach abonamentowych za radio i TV.

□ Koniec marzeń o autostradach na Euro 2012. UE nie dofinansuje budowy, bo nasze prawo okazuje się niezgodne z unijnymi przepisami. Przerwa inwestycyjna może potrwać półtora roku.

□ Polacy uznają za najgorszego ministra rządu Tuska szefową resortu zdrowia Ewę Kopacz. Na drugim miejscu jest minister edukacji Katarzyna Hall.

□ W prasie ukazały się sensacyjne zeznania biznesmena Baszniaka, który organizował kontrakty polskie w Iraku. Jest o 16 mln \$ łapówek dla ekip Kwaśniewskiego i Millera, pijanym Wachowskim, powiązaniach z mafią pruszkowską, koncesji dla Polsatu. Teraz już wiadomo dlaczego na interwencji w Iraku nie udało się Polsce zarobić...

□ W wieku 76 lat zmarła Anka Kowalska, dziennikarka i poetka, działaczka opozycji demokratycznej. W wieku lat 95 zmarł prof. Szczeban Pieniążek, najbardziej znany polski sadownik.

Sam środek lata a tu rząd Donalda Tuska nie może sobie pozwolić na prawdziwy urlop. Premier zdecydował, że ministrom, poza tymi którzy mają małe dzieci, wystarczy tydzień wolnego, aby wypocząć, co nie jest wcale prawdą. Specjaliści od wypocząć z y n k u

twierdzą inaczej, premier wie swoje i ma do tego oczywiście święte prawo.

Jednak takie decyzje tracą myszką. Mają one na celu zademonstrowanie, iż rząd w pocie czoła pracuje nawet wtedy, gdy mógłby wypoczywać,

aby nabrać sił do jeszcze lepszej pracy. W czasach PRL modne były niedziele, w które ludzie zapędzano do łopaty, aby pracowali społecznie. Rękawy koszuli - białej, a jakże - zawiązał aktualny wódz, telewizja kręciła jak wywijał widłami, pożytek z tego był taki, że naród przed telewizorami pukał się w czoło. Nie jest zamiarem felietonisty porównywanie premiera z dawnymi wodzami, ale działanie na pokaz zwykle rodzi zdziwienie („nie z nami te numery”), niekiedy sprzeciw („co się za tym kryje”), a już zawsze budzi śmiech. Nie jest również naszym zamiarem śmiać się z premiera Tuska, który jest politykiem kulturalnym i łagodzącym spory oraz ciągle mającym wysokie poparcie społeczne.

Uzarania tegorocznego lata w kraju wybuchły jednak o wiele poważniejsze sprawy od tego, czy ministrowie wypoczną czy nie. Najgłośniejsza jest sprawa „Bolka” czyli wrzawa wokół książki dwóch młodych historyków IPN, pod tytułem „SB a Lech Wałęsa. Przyczynek do biografii”. Niezależnie od tego, co kryją teczki i dokumenty Instytutu Pamięci Narodowej oraz jakie można wyciągać z nich wnioski, Wałęsa przeszedł do historii jako

główny twórca obalenia PRL, jako ten, który przeszkodził mur, za co zresztą otrzymał Pokojową Nagrodę Nobla, w czym władze przeszkadzały na wszelkie sposoby, między innymi wykorzystując do tego bezpiekę. Co do historycznych zasług Wałęsy nie mają wątpliwości nawet jego najzardliwsi krytycy.

(ot. J. Teper)

Natomiast historyk ma prawo do osądu. Nawet jeśli jest to ocena tendencyjna (choć tego powinien unikać, chcąc zachować naukowy obiektywizm). Co nie znaczy, że trzeba się z jednym bądź drugim osądem zgadzać. W przypadku Lecha Wałęsy jeden fakt jest niewątpliwy. Pod koniec lat siedemdziesiątych XX w. i na początku lat osiemdziesiątych Wałęsa nie wyszedł czysty po indagowaniu go przez bezpiekę. Wiemy zresztą o tym z jego książki „Drogi nadziei”. Historycy IPN S. Cenckiewicz i P. Gontarczyk szeroko analizują relacje między świeżo upieczonym robotnikiem, przybyłym do wielkiego miasta z zapadłej wioski a funkcjonariuszami Służby Bezpieczeństwa. We wnioskach wybiegają poza zapisy bezpieki, znajdujące się w zasobach IPN. Wiele uwagi poświęcają III Rzeczpospolitej, której były słuszarz ze Stoczni Gdańskiej przewodził jako prezydent. Próbuje wiązać zaplątanie Wałęsy w esbecką pajęczynę z latami, gdy był prezydentem. Czy rzeczywiście Lech Wałęsa jako prezydent III Rzeczpospolitej bał się, że esbecy go skompromitują? Czy można wysunąć tezę, że strach sprawił, iż po wygraniu pierwszych po upadku PRL wyborów prezydenckich, zmienił kurs, i - jak to ujął prezydent Lech Kaczyński - *najgorsza część nomenklatury, esbecka, stała się jego bazą?*

Jak w tym kontekście należy ocenić bohaterką postawę Lecha Wałęsy w czasach „Solidarności”? Pytania warto stawiać, aby szukać na nie odpowiedzi, lepiej zrozumieć tamte, dramatyczne czasy.

Nie można obok książki dwóch młodych historyków IPN na temat Wałęsy i SB przejść obojętnie. Przeżywamy szok, gdyż chciałoby się, aby symbole były czyste jak łąka. A może jest całkiem inaczej, może raczej miał Norwid, gdy w 1864 roku, w liście do przyjaciela pisał: *pochodzimy ze społeczeństwa jedyne na globie, w którym nie ma ani jednego czymkolwiek bądź wyższego obywatela, który by zelżonym od rodaków albo upoliczowanym i nawet obitym nie był.*

Niepokój budzi przyszłość IPN. Znowu pojawiły się głosy o reformowaniu czy nawet likwidacji Instytutu Pamięci Narodowej.

Dokończenie na str. 12

ze świata

□ Prezydent Lech Kaczyński przebywał w Gruzji na szczycie GUAM (Gruzja, Ukraina, Azerbejdżan, Mołdawia). Tematem była współpraca energetyczna.

□ Ojciec św. Benedykt XVI przyjął zaproszenie prezydenta Łukaszenki do odwiedzenia Białorusi. Informację taką przekazał abp Tadeusz Kondrusiewicz.

□ Lech Kaczyński uznał, że po referendum w Irlandii sprawa traktatu lizbońskiego „jest bezprzedmiotowa”. Na Zachodzie wywołało to burzę. Rozmawiać w tej sprawie przyszedł do Pałacu nawet premier. Decyzję Kaczyńskiego poparł prezydent Czech, oburzył się Sarkozy, którego kraj przejął właśnie prezydenturę unijną od Słowenii. Trochę nie wiadomo kto jest prezydentem którego kraju, bo większość Polaków podobno traktat by poparła, a większość Francuzów utopiła w Sekwanie.

□ W Japonii obradował szczyt G8. Główny temat – ocieplenie klimatu. Poza tym wyrażono zaniepokojenie rosnącymi cenami ropy i żywności. Okazuje się np., że biopaliwa narobiły więcej szkód niż pożytku.

□ Czechy podpisały z USA umowę o rozmieszczeniu w ich kraju radaru będącego elementem tarczy antyrakietowej. Do Pragi przyjechała w związku z tym Condoleezza Rice.

□ Unijny komisarz ds. środowiska Stavros Dimas uznał, że gazociąg północny to priorytet UE. Polacy uważają inaczej.

□ Wznowiono 6-stronne rozmowy w sprawie programu atomowego Korei Północnej. Biorą w nich udział dyplomaci Chin, USA, Rosji, Japonii i obydwu Korei.

□ Parlament Serbii zatwierdził rząd Cetkovicia. Premier oznajmił, że będzie dążył, by jego kraj wstąpił do UE.

□ Austrię czekają przyspieszone wybory. Rozpad koalicyjnego rządu spowodowało krytyczne wobec traktatu lizbońskiego stanowisko współrządzących socjaldemokratów.

□ W Katmandu z okazji 61 rocznicy urodzin zdetronizowanego króla Nepalu demonstrowali rojalisci.

□ W Mongolii doszło do zamieszek i wprowadzenia na kilka dni stanu wyjątkowego. Opozycja zaatakowała siedzibę postkomunistów, nie zgadzając się z wynikami wyborów. Ludowo-rewolucyjna partia wygrała je po raz trzeci z rzędu.

□ Prezydent Iranu Achmadineżad oznajmił, że jego kraj nie zamierza przerwać procesów wzbogacania uranu.

□ UE wezwała Zimbabwę do powtórki wyborów. Mugabe ani o tym myśli. USA chcą wprowadzić sankcje na osobę samozwańczego prezydenta i członków jego rządu.

□ W Abchazji wybuchły bomby. Władze samozwańczej republiki potraktowa-

ły to jako pretekst do zerwania wszelkich stosunków z Gruzją. Tbilisi uważa, że chodzi tu o prowokację Moskwy.

□ Na olimpiadę do Pekinu wybierają się prezydenci USA, Japonii i Francji. Organizacje społeczne alarmują, że Pekin utrudnia pracę dziennikarzom. Na razie nad stolicą Chin panuje smog, ale władze chcą zamknąć na czas olimpiady stołeczne fabryki i zmniejszyć o połowę ruch samochodów. Jakoś to będzie...

□ W Kabulu w wyniku wybuchu bomby zginęło 28 osób, a 141 odniosło rany. Zamach miał miejsce w pobliżu siedziby MSW.

□ W Budapeszcie 10 osób odniosło rany, a policja zatrzymała 53 osoby w związku z paradą gejów. Doszło do starć z przeciwnikami parady. W innych stolicach (Madryt, Paryż) maszerowano sobie bez przeszkód.

□ Prezydent Lech Kaczyński odwiedził Hiszpanię, gdzie wziął udział w Dniu Polskim na wystawie Expo 2008 w Saragossie.

□ Lider SLD Napieralski produkował się wspólnie z MSZ Hiszpanii w krytyce prezydenta swojego kraju. Poszło o stosunek Lecha Kaczyńskiego do ratyfikacji traktatu z Lizbony. W końcu dla szefa postkomunistów bliższa ciału czerwona „międzynarodówka”.

□ Prezydent Czech Vaclav Klaus wyraził nadzieję, że senat lub Trybunał Konstytucyjny jego kraju unieważnią ratyfikację traktatu z Lizbony.

□ Niemiecki dziennik Franfurter Allgemeine Zeitung napisał w sprawie „tarczy”, że „Polska prowadzi politykę zagraniczną opartą na historii i nastawioną na zyski”. Berlin, podobnie jak i inne kraje UE cieszy się jednak, że Polska przestaje być „trojańskim koniem USA”. Czy powinni się cieszyć także Polacy?

□ OBWE przyjęła apel do parlamentów zrzeszonych krajów o uznanie Wielkiego Głodu na Ukrainie (1932-33) za „zbrodnię reżimu stalinowskiego”. Niby ładnie, ale starannie uniknięto słowa „ludobójstwo”. Za zbrodnię nie obarczono zaś komunizmu jako takiego, ale „stalinizm”.

□ Litwa uznała, że używanie symboliki nazizmu i komunizmu będzie karane grzywną od 500 do 1000 litów (taka sama równowartość w złotychkach). Rosyjska Duma stwierdziła, że Litwa zagraża „bezpieczeństwu i stabilności Europy”. U nas tam czerwone gwiazdy, młoty i sierpy można nosić bezkarnie.

□ Gazprom zapowiada, że ceny gazu pod koniec roku wzrosną do 500 \$ za m³.

□ Prezydent Dmitrij Miedwiedjew stwierdził, że system demokratyczny oznaczałby „zgon Rosji”. Za odpowiedni dla swojego kraju uznał tylko silny system prezydencki.

□ Parlament Europejski przyjął dużą większością głosów krytyczny wobec gazociągu północnego po dnie Bałtyku raport przygotowany przez europośła PiS Marcina Libickiego.

Przygoda z islamem - polscy franciszkanie i franciszkanki w Maroku

Joanna Pietrzak-Thébault

Z Ojcem Symeonem umawiam się pod piękną bramą Bab Al Mansur, najbardziej obfotografowanym przez turystów miejscem w 45-kilometrowym murze okalającym stare miasto Meknes.

Mury kazał wznieść w XVII w. ogarnięty manią wielkości sułtan Ismail. Wielki okrutnik potrafił ponoć jednym uderzeniem zabić osłabłego przy budowaniu murów chrześcijańskiego niewolnika, a czynić to miał często i z ochotą. Mulaj korespondował równocześnie z królem Ludwikiem XIV i zezwalał franciszkanom na opiekę duchową nad chrześcijańskimi więźniami. Dzisiaj kilku braci świętego Franciszka mieszka w obrębie imponujących murów (wpisanych niedawno na światową listę dziedzictwa UNESCO) i służy muzułmanom. O. Symeon opowiada mi, jak przez lata bracia udzielali podstawowej opieki medycznej, a teraz, gdy potrzeby się zmieniły - prowadzą ośrodek pomocy w odrabianiu lekcji, zajęcia alfabetyzacji (służące głównie kobietom, których dostęp do nauki szkolnej nadal jest trudniejszy), szkołę języków obcych i bibliotekę. W pomieszczeniach dawnego kościoła powstały klasy, na lekcje francuskiego, angielskiego, włoskiego, hiszpańskiego i niemieckiego uczęszcza kilka setek młodych przeważnie ludzi, biblioteka ma 500 czytelników. Niedawno fundusze na zakup nowych książek obiecała polska ambasada, bardzo życzliwa franciszkańskiej obecności w Maroku. W szkole pracują na zasadzie wolontariatu miejscowi nauczyciele - oczywiście wszyscy muzułmanie. Stosunki z nimi układają się bardzo dobrze - podobnie zresztą jak ze wszystkimi niemal sąsiadami, bliższymi i dalszymi. „Oni wiedzą, że jesteśmy zakonnikami, chociaż oczywiście nie nosimy tutaj habitów, szanują godziny naszej modlitwy, nierzadko nawet proszą nas o wstawiennictwo w różnych, wyjątkowo trudnych, sprawach”, mówi O. Symeon i długo potrafi przytaczać różne konkretne przypadki. Z podziwem mówi też o pobożności młodych uczniów szkoły, którzy nigdy nie opuszczają godzin modlitwy. Bracia i duchowi spadkobiercy św. Franciszka, który przed 800 laty rozmawiał z sułtanem Sulejmanem Wspaniałym, na co dzień rozmawiają z wierzącymi w Allaha. Nie nawracają ich hynajmniej - bo jak tu nawracać już wierzących? Nad drzwiami wejściowymi od ulicy do domu ojców w Meknesie wisi krzyż - rzecz niezwykle rzadka nie tylko w Maroku, ale i w innych muzułmańskich krajach. Tutaj on nikomu nie przeszkadza,

odpowiada na moje pytanie O. Symeon, bo jest znakiem pomocy, znakiem modlitwy i obecności Boga. „Kiedy używam takich słów, pojęć, muzułmanie doskonale mnie rozumieją. Mogę tak mówić, bo zdaję sobie sprawę, jak łatwo jest nam się porozumieć tak w najbardziej podstawowych pojęciach, jak w działaniu. Nie wchodzę w teologiczne zawilości, nikogo nie „przeciągam” na swoją stronę. I o dziwo, nie jestem „przeciąganym”. Chyba tak wygląda prawdziwy dialog międzyreligijny”, zastanawia się O. Symeon.

Bardzo podobnie, kto wie, czy jeszcze bardziej radykalnie, dialog ten rozumie S. Barbara, franciszkanka - Misjonarka Ma-

brama Bab-Al-Mansur i mury Meknesu

nadal opieka medyczna jest rzadkością, a szkoła dotarła zupełnie niedawno. W takiej właśnie podgórskiej wiosce, do której właśnie doprowadzany jest prąd, mieszkają od 5 lat siostry Barbara z Polski i Marie z Francji. Latem siostry zabierają dwa namioty i ruszają w góry, za nomadami. W jednym mieści się przychodnia, w drugim „klasztor”. „Przenosimy się jakby w czasy biblijne, łatwo wyobrazić sobie, że tak mieszkał Abraham - a on przecież nie był chrześcijaninem”, śmieje się siostra Barbara. Opowiada, jak ważne w życiu nomadów jest ujęcie wody - doświadczać tego lepiej rozumie sens wszystkich biblijnych i ewangelicznych spotkań przy studni... Barbara wielokrotnie powtarza, jak ważna jest dla tych ludzi obecność innych, przybyłych z zewnątrz. Pokazuje ona, że i mieszkańcy wioski Tattiwin nie są zapomniani przez wszystkich. Bo na co dzień Berberzy nadal jeszcze są w arabskim społeczeństwie „obywatelami drugiej kategorii”, choć, historycznie rzecz biorąc, oni byli na tych ziemiach pierwsi... Sama mogę zobaczyć, jak ważna jest dla nich podstawowa opieka medyczna i że reguły higieny i lepszego odżywiania łatwiej jest wprowadzać w życie, gdy można brać przykład z kogoś, kto żyje podobnie, jak oni, a nie tylko przyjeżdża z miasta i poucza... Sama mogę zobaczyć, jak wielkim szacunkiem i sympatią cieszą się siostry w berberyjskiej muzułmańskiej wiosce i jak wiele z tej sympatii w naturalny sposób przechodzi na mnie - gościa siostry Barbary...

I znowu - nie ma tu mowy o ewangelizacji słowem, lecz o dawaniu świadectwa życiem przepelnionym ukrytą obecnością Boga.

Żaden chyba czytelnik nie uwierzy jednak w tak idealny obraz życia polskich franciszkanów w Maroku. Może zbyt łatwo zachłysnąć się romantyką dalekich krajów, egzotyką afrykańskiego pejzażu, pięknem saraceńskiej architektury... Tymczasem przecież moi rozmówcy nie pytani mówią o trudnych stronach swojej pracy. O tym, że nieraz można zostać „nabrany”, wykorzystany - co tłumaczy biedą, o niełatwym kontakcie z europejskimi, więc chrześcijańskimi, żonami wchodzącymi do arabskich rodzin, zwykle niechętnym okiem patrzących na ich odmienne →→

siostra Barbara przed przychodnią w Tattiwin

ry. Spora, jak na obecne marokańskie warunki, wspólnota sióstr, w większości francuskich, od dziesiątków lat mieszka w Midelcie, prowincjonalnym mieście u stóp Wysokiego Atlasu. Turyści zatrzymują się tutaj tylko po to, by odpocząć przed dalszą wyprawą - w wysokie góry, albo na pustynię. Wokół rozciągają się ziemie Berberów - nomadów, którzy wiele miesięcy w roku spędzają pod namiotami, rozbijającymi zawsze w pobliżu źródeł wody i przenoszą się z miejsca na miejsce, w poszukiwaniu pastwisk dla kóz i owiec, a dobytek przenosząc na grzbietach osłów. Żyją jak przed wiekami - nie tylko dlatego, że bez wygód i prądu (w porównaniu z życiem tutaj znani nam już ubodzy przecież mieszkańcy medyny w Meknesie opływają w luksusy cywilizacji...). Czas zatrzymał się tu także dlatego, że ziemia nadal należy do wielkich właścicieli, a uprawiają ją bezpłatnie chłopcy za jedyną zapłatę otrzymują część zbiorów... Tutaj

„Strażak” od świętego Pawła - ingres arcybiskupa Henryka Hosera, nowego ordynariusza diecezji warszawsko-praskiej

Joanna Pietrzak-Thébault

Kto raz poszedł na służbę Jezusa i Kościoła, może być pewien, że czeka go ciekawe życie. Nie łatwe, wygodne czy spokojne, ale właśnie pełne niespodzianek i przygód.

Bo czyż nie jest niespodzianką, gdy ktoś, kto dziesiątki lat spędził na misjach, a

kury Misyjnej w Brukseli i duszpasterzował w strukturach... Unii Europejskiej.

potem kilka w watykańskim «kierownictwie» Kongregacji ds Ewangelizacji Narodów i Papieskich Dziel Misyjnych zaczyna nową przygodę akurat w dniu otwarcia Roku Świętego Pawła, największego ewangelizatora narodów i pierwszego misjonarza? Przygoda ta spotkała arcybiskupa Henryka Hosera, który właśnie 28 czerwca 2008 r. został ordynariuszem diecezji warszawsko - praskiej.

Pewno jednak nie zainteresowałaby nas ona aż tak bardzo, gdyby nie fakt, że abpa Hosera znamy z Paryża - po powrocie z Afryki, w latach 1996-2003 był przełożonym pallotyńskiej Regii Miłosierdzia Bożego i członkiem rady Misyjnej Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonnych, a potem, od 2004 do 2005 pełnił funkcję przełożonego Pallotyńskiej Pro-

Teraz przejmuje odpowiedzialność za Kościół lokalny i choć pozornie może się to wydawać przeciwieństwem jego dotychczasowych doświadczeń, to już niemal pierwsze słowa pierwszej «diecezjalnej» homilii uświadomiamy nam, że w istocie będzie to ta sama praca - nad nową ewangelizacją prawobrzeżnej Warszawy i wschodniego Mazowsza. Kościół lokalny nie może żyć w izolacji i tylko dla siebie, musi być zdolny do rozeznania duchowego nowych wyzwań dialogu kultur, religii, ekumenii. «Kościół, który nie jest misyjny, umiera», mówił bp Hoser. I nie chodzi tu jedynie o obecność ponad 2 tys. polskich misjonarzy (1100 zakonników, 300 księży diecezjalnych, 300 sióstr zakonnych) w 90 krajach świata, także o misje «po granice antropologiczne naszej

współczesnej świadomości - wielkiego misyjnego kraju świadomie lub nieświadomie oczekującego światła Ewangelii - *Lumen Gentium*. Kraju, gdzie ludzka wolność spotyka się z Prawdą i Bożą miłością.» A poza tym postępująca globalizacja świata i rosnące ruchy migracyjne domagają się postawy misyjności od każdej diecezji. Właśnie diecezji - ingres odbył się wszak w przeddzień święta Piotra, pierwszego biskupa i Pawła, pierwszego misjonarza. Abp Hoser pozostanie uczniem św. Pawła, który „bronił pryncypiów; Prawa Bożego nie rozmywał, i tu nigdy nie ustępował. Jednocześnie zawsze dostrzegał, co jest drugorzędne, wtórne idyuskusyjne. Po mistrzowsku ukazywał uniwersalizm ludzkiej natury i specyfikę kultury ludów i narodów oraz interakcje między nimi zachodzące.” Tę podwójność w życiu Kościoła, rzeczywistość hierarchiczną i charyzmatyczną abp Hoser podkreślał wielokrotnie i przy różnych okazjach. Teraz oba te aspekty znajdują w jego życiu niespodziewane dopełnienie.

W rzeczywistość polskiego Kościoła hierarchicznego abp Hoser wszedł uroczystie i przy dźwięku syren strażackich (praska katedra ma za współpatrona św. Floriana, patrona strażaków), w obecności prymasa Józefa Glempa, sąsiada zza rzeki - bpa warszawskiego Kazimierza Nycza i sąsiada z drugiej strony ulicy - prawosławnego bpa Sawy, metropolity Warszawy i całej Polski, generała pallotynów Friedricha Kretza i nuncjusza Stolicy Apostolskiej Józefa Kowalczyka, gości z Afryki, Francji i Watykanu, ale też marszałka sejmiku i sejmiku mazowieckiego - wszystkich niesposób wliczyć.

A kiedy ten «warszawianin w czwartym pokoleniu» powiedział, że «po 34 latach różnych doświadczeń wraca do siebie i do swoich», w katedrze rozległy się długo niemilknące oklaski. Jak sam powiedział, doświadczenie emigranta jest coraz częstszym udziałem współczesnego człowieka i powinno ono uczyć nie tylko przywiązania do własnej tradycji, ale i otwartości na inne kultury. Praca duszpasterska wśród emigrantów jest zaś na wskroś «nowoczesna» i bardzo potrzebna Kościołowi - misyjnemu i lokalnemu.

→→ praktyki religijne. Mówią bez ogródek o trudnościach, jakie niektórym braciom sprawia brak „rozpoznawalności społecznej”, gdy pozbawieni zostają możliwości noszenia na co dzień habitu. Niby - nie habit czyni mnicha - ale jednak... „Nie każdemu, nawet z misyjnym doświadczeniem, łatwo jest pogodzić się z faktem, że musi żyć naprawdę tak samo, jak jego sąsiad, że to on jest gościem na tej ziemi i musi przestrzegać zwyczajów jej mieszkańców”, wzdycha O.Symeon. I jeszcze - że największe „niebezpieczeństwo” nie przychodzi wcale ze strony pobożnych i gościnnych muzułmanów lecz... innych chrześcijan. Obecni w Maroku

przedstawiciele nowych wspólnot ewangelikalnych, najczęściej amerykańskich, nastawieni są na - zakazany tutaj przez prawo - prozelityzm, uprawiany pod pokrywką pomocy humanitarnej. Przy okazji najmniejszych incydentów artykuły w prasie ilustrowane są zdjęciami katolików i nieufność spada też na nich...

Jedyne prawdziwie poważne narzekania słyszę jednak na brak chętnych do pracy tutaj. Mało jest polskich zakonników, zakonnic, księży przygotowanych do spotkania z islamem nie w uniwersyteckiej auli, a „w terenie”. Mało chętnych do przeżycia przygody w kraju, który przy bliższym poznaniu staje się niepodobny

Meknes - krzyż nad drzwiami franciszkańskiego domu

do tego z kolorowych pocztówek i zza okien turystycznych autokarów i klimatyzowanych hoteli - bo jeszcze ciekawszy i piękniejszy.

LA PAGE DES FRANCOPHONES de Richard Zienkiewicz (rzienk@laposte.net)

LA SAISON DU CONCOMBRE

Des nouvelles pour faire passer le temps.

□ Les résultats 2008 du baccalauréat sont tombés en Pologne. Sur quatre cent quinze mille candidats à l'examen de maturité, le taux de réussite global s'établit à 79%. Dans les lycées d'enseignement général, ce taux s'élève à 89%. Il est de 63% dans les lycées professionnels et de 67% dans la filière technique. Les recalés à la première session auront droit à une session de rattrapage au mois d'août, ce qui fait que les résultats définitifs de réussite ne seront connus qu'à la fin de l'été. À titre de comparaison, le taux en France plafonne depuis plus de dix ans à 63%. On est loin des résultats polonais et loin de l'objectif de 80% que la France s'était fixé il y a vingt ans.

□ L'armée polonaise va se retirer progressivement d'Irak. Le retrait définitif aura lieu en octobre prochain. Les Polonais rentrent au pays en présentant un profil bas. Lorsque le président américain George W. Bush avait cherché des volontaires, la Pologne avait levé le doigt tout de suite sans réfléchir à quoi elle s'engageait. Elle n'y voyait qu'une pluie de dollars qui allait arroser abondamment le pays. Il n'aurait alors plus suffi que de se baisser pour ramasser l'argent par terre, à pleines brouettes. On voyait des dollars partout, on rêvait de dollars, on allait en tapisser les murs de son salon. Une « dolaromania » délirante avait envahi le pays pour faire passer la pilule aux citoyens. Au bout de cinq ans, le bilan est plutôt mince comme l'écrit le quotidien *Dziennik*. Aucune

entreprise polonaise ne fait réellement des affaires en Irak. Au total, elles ont gagné seulement quelque quatre cent millions de dollars, pas plus. En réalité, la reconstruction du pays est faite par des sociétés de pays qui n'ont même pas participé à l'occupation. Un vrai marché de dupes au profit de l'Oncle Sam dans lequel la Pologne a surtout vu certains de ses soldats y laisser leur vie. Notre pays s'est aussi fait avoir avec les F16, des machines qui marchent quand elles le veulent bien d'après les observateurs. C'est ce que les autorités polonaises appellent le partenariat stratégique avec les États-Unis : je te donne tout, mais toi tu ne me donnes rien ou pas grand chose. On peut être proaméricain, se déclarer leurs amis, mais il faut les traiter en affaires comme des loups. *Business is business*. On ne fait pas des affaires avec de bons sentiments. J'ai l'impression qu'avec l'histoire du bouclier antimissile, les Américains négocient de telle manière que nos compatriotes vont encore tomber dans le panneau. À quoi sert ce fameux bouclier ? À protéger les Américains. Les Polonais seront-ils protégés ? Ce n'est pas le problème des Américains si eux-mêmes sont protégés. Admettons que le bouclier soit installé et qu'une guerre éclate. Quel pays sera le premier visé par les missiles ennemis ? La Pologne bien entendu car il faudra détruire le fameux bouclier. Par la même occasion, le pays en subira aussi les conséquences car l'ennemi ne pourra pas éviter des dommages collatéraux. Est-on réellement conscient

du problème dans les chancelleries, surtout si le résultat des négociations dépend plus d'un enjeu de politique interne polono-polonaise que d'un enjeu de sécurité ? On a encore vu récemment le président de la République et le Premier ministre se chamailler comme des gamins sur ce sujet, alors que c'est la sécurité de la Pologne et de ses citoyens qui est en jeu.

□ Autre exemple de chamaillerie stérile et improductive entre les deux pôles de l'exécutif polonais qui a des répercussions internationales : la ratification du traité de Lisbonne. Le président Kaczyński s'était déplacé lui-même à Bruxelles pour négocier et obtenir des avantages non négligeables pour son pays. Il l'avait même signé, signifiant ainsi qu'il était d'accord avec le compromis obtenu. De retour au pays, quelques temps plus tard, en compagnie de son frère jumeau, à partir du moment où les libéraux étaient arrivés au pouvoir, il avait fait des difficultés pour finaliser sa ratification. Des négociations avaient eu lieu entre les partis pour arriver à un compromis entre la PO et le PiS, ce qui avait permis au parlement polonais de ratifier le traité à la quasi-unanimité en avril dernier, avec des conditions favorables pour que le président de la République y appose sa signature afin de parachever le processus. Mais ce dernier ne l'avait pas fait dans la foulée. Alors, le président Sarkozy avait même fait un voyage en Pologne pour dire combien notre pays était grand, important et stratégique. Et puis il y a eu le non irlandais au référendum. De fait, comme il faut l'unanimité et qu'elle n'était plus réunie, le traité, même allégé, était devenu caduc. En toute logique, le président Kaczyński a déclaré que dans ces conditions, tant que les Irlandais ne reviendraient librement pas sur leur décision, il ne voyait pas le besoin de ratifier le traité. Cela a créé un vrai pataquès dans le landernau européen, surtout qu'il a fait l'annonce le 1er juillet, jour où la France prenait la présidence de l'Union européenne. Et même si c'est l'Irlande qui a bloqué le processus, ne l'oublions pas, c'est la Pologne qui est montrée du doigt comme une empêcheuse de tourner européenement en rond. Vous y comprenez quelque chose ?

listy do Marii-Teresy

Maria Teresa Lui

Droga Pani Mario.

Od lat mam problem z silną wolą, a właściwie z jej brakiem. Szczególnie, kiedy zbliża się Nowy Rok lub wakacje, składam sobie obietnice, przyrzeczenia, czego to ja nie zrobię przez najbliższy czas, a jakie wady zwalczę itp. Przez dwa tygodnie bardzo się pilnuję, a potem zaczynam sama przed sobą się usprawiedliwiać i łamać

zasady, nad którymi chciałam zapanować. W zderzeniu z codziennością zaczynam spostrzegać, że z moich obietnic nic nie wychodzi. Mój zapal słabnie coraz bardziej. Obwiniam się wtedy o lenistwo, słabość charakteru i zaczynam siebie za to nienawidzić. Staję się rozdrażniona, zła i agresywna wobec najbliższych, którzy w niczym nie zawinili i nawet się nie domyślają, co jest tego przyczyną bo - oczywiście - wstydzę się komukolwiek zwierzyć, że ciągle ze sobą przegrywam. Teraz, przez wakacje, postanowiłam uczyć się codziennie przez 15 min francuskiego. Ale ciągle się boję, że nie wytrzymam. Dochodzi do tego, że

O czym piszą inni

Prasoznawca

Mamy rok 2008 a tu SB ciągle żywa i wraca do gry. Byli funkcjonariusze odzyskują nieformalne wpływy na polską politykę. Doszło nawet do paktu wzajemnej pomocy, jaki zawarli funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa, Wojskowej Służby Wewnętrznej i II Zarządu Sztabu Generalnego. Taki obraz przedstawia „Gazeta Polska” (25 czerwca):

Jednym z czołowych „graczy” tej nieformalnej grupy jest Aleksander Makowski, który w latach PRL zaciekle zwalczał opozycję, a po 1990 roku został jednym z najbliższych współpracowników Jerzego Konicznego, byłego szefa UOP. Aleksander Makowski w czasach PRL pracował w wywiadzie MSW. O jego aktywnej działalności w zwalczaniu opozycji można się dowiedzieć m.in. z akt IPN. Zajmował się przejmowaniem pomocy dla podziemia solidarnościowego. W latach 80 rozpracowywał brukselskie biuro „Solidarności”, z którym w ramach podziemia kontaktował się Jacek Merker (współzałożyciel Platformy Obywatelskiej). Także inni funkcjonariusze służb specjalnych PRL odnaleźli się razem w biznesie - wraz z Konicznym i Makowskim pracowali w firmie Konsalnet, która należała do największych agencji ochroniarskich w Polsce. Pracują tam m.in. Wiesław Bednarz, były wysoki funkcjonariusz Służby Bezpieczeństwa, rezydent polskiego wywiadu w USA, oraz Tomasz Banaszekiewicz, także funkcjonariusz SB, w latach 1989-1992 konsul w Nowym Jorku.

Dawni funkcjonariusze służb PRL stanowią „infrastrukturę” części największych firm w Polsce. Niebagatelną rolę w służbie bezpieczeństwa odegrały firmy polonijne, o czym w „Gazecie Polskiej” mówi Antoni Macierewicz: *W końcowym okresie PRL nie było możliwe, by jakkolwiek spółka polonijna, nawet ta najmniejsza, mogła działać bez przyzwolenia Służby Bezpieczeństwa czy II Zarządu Sztabu Generalnego. Tam się też zresztą odbywała rywalizacja: jest taki meldunek z początku lat 80., w którym funk-*

cjonariusze II Zarządu Generalnego piszą do swojej centrali, że Służba Bezpieczeństwa ma już czterdzieści procent firm polonijnych, a „my mamy tylko dziesięć procent”. Ostatecznie doszło do kontroli nad wszystkimi spółkami polonijnymi.

Bylu oficer Urzędu Bezpieczeństwa (UB funkcjonowało w okresie stalinowskim, do października 1956) dziś uczy studentów prawa. Oficer UB, b. kapitan Stanisław Kłys, obecnie profesor w Bałtyckiej Wyższej Szkole Humanistycznej w Koszalinie przed laty nękał tych, którzy opowiadali się po stronie robotników poznańskiego czerwca 56, werbował agentów, niszczył ludziom życie. Dziś wyklada prawo i administrację. Podobnie jak inni komunistyczni kaci ma się całkiem dobrze, w przeciwieństwie do ofiar. Ofiary biedują, kaci triumfują. Dziennik „Polska” (29 czerwca) pisze:

Uczestnicy robotniczego zrywu z 1956 roku wciąż nie mogą doczekać się ustawy przyznającej uprawnienia kombatanckie. Obiecywało im to wielu polityków. Między innymi dwa lata temu taka deklarację złożył rząd PiS. Uczestnicy poznańskiego Czerwca byli wiele lat prześladowani, a wielu ubeków zrobiło kariery i żyje w dostatku. Nie otrzymali uprawnień kombatanckich i dodatków finansowych. Znaczna ich część jest w bardzo trudnej sytuacji materialnej, natomiast byli funkcjonariusze mają wysokie emerytury resortowe.

Wdalszym ciągu prasa krajowa poświęca dużo miejsca Lechowi Wałęsie i książce „SB a Wałęsa”, wydanej przez IPN. Nie jest to jednak bynajmniej biografia Wałęsy. Jest to w istocie książka na jeden temat: rzeczywistych bądź domniemyanych związków Wałęsy z SB w latach siedemdziesiątych i wpływu tej historii na późniejsze wydarzenia. Taką w każdym razie tezę przedstawia „Rzeczpospolita” (30 czerwca): *Nie jest to - wbrew tytułowi*

- „ przyczynek do biografii” Wałęsy. Jest to akt oskarżenia, w którym znalazły się niemal wyłącznie fakty i interpretacje stawiające go w niekorzystnym świetle. Książka powstała na podstawie prawdziwych w zdecydowanej większości faktów i dokumentów, ale obraz się z niej wyłaniający jest zdeformowany. Nie ma w niej rzeczywistego Lecha Wałęsy, działacza Wolnych Związków Zawodowych, przywódcy strajków sierpniowych, które odmieniły Polskę, lidera „Solidarności”. W zachowaniu „Bolka” można, jak chcą autorzy książki, widzieć tylko „spryt” agenta SB, ale można też dostrzec chęć odegrania przez Wałęsę samodzielnej roli. Autorzy, mimo tytanicznych starań, nie udowodnili, że kontakty Wałęsy z SB z początku lat siedemdziesiątych wpłynęły na jego działania jako przywódcy „Solidarności”. Konflikt z obozem Jarosława Kaczyńskiego nie zrodził się w związku ze sprawą „Bolka”. Rząd Jana Olszewskiego upadł w czerwcu 1992 r. nie ze względu na uchwałę lustracyjną, ale na brak większości parlamentarnej, konflikt z prezydentem i niezdolność premiera do poszerzenia zaplecza politycznego rządu, do czego usilnie i bezskutecznie namawiał go lider Porozumienia Centrum Jarosław Kaczyński.

Na marginesie sprawy „Bolka”, wydaje się, że pełne otwarcie archiwów IPN jest tylko kwestią czasu. Czytamy o tym w „Newsweeku” (6 lipca):

Publikacja książki „SB a Lech Wałęsa” pokazała, że nawet procedura sądowa jest niedoskonała. Sądy bowiem znajdują się często pod silną presją polityczną, a jednocześnie wszystkie wątki muszą rozstrzygnąć na korzyść „oskarżonych”. Zamiast więc apelować o lustrację, powinno się raczej dążyć do otwarcia archiwów IPN. Dziś historycy i dziennikarze mają do nich nieograniczony dostęp, a każdy może oglądać własne teczki. Manipulowanie przy ustawie o IPN, wprowadzanie kolejnych przepisów mogłoby ten stan zmienić na niekorzyść.

W Warszawie siedziba Instytutu Pamięci Narodowej

zaczynam swą „lekcję” 15 min przed północą, aby wytrwać w przyrzeczeniu. Ale jest to dla mnie bardzo trudne.

Czy wyrabianie silnej woli jest takie trudne? Jeszcze się zwierzę, że mam 20 lat i bardzo chciałabym wyrobić sobie silną wolę. Co mam robić, aby moje przyrzeczenia nie okazywały się słomianym ogniem i pustymi słowami? Jak zmobilizować się do wytrwałości?

Beata

Droga Beato.

Nie należysz do wyjątków, którym tak trudno jest dotrzymać dane sobie słowo.

Jest to wielkie ćwiczenie charakteru, jednym ze sposobów może być np. w przypadku nauki, umówienie się ze swoją bliską koleżanką czy kolegą i razem pilnować się, i mobilizować aby codziennie przez te 15 min ćwiczyć coś, co sobie przyrzekniecie. Mobilizacja taka, we dwoje może okazać się skuteczna. Poza tym, co jest najtrudniejsze wykonywać w miarę możliwości rano, kiedy nie jest się zmęczonym. Nie wiem czego dotyczą twoje postanowienia. Ale np. jeśli ktoś chce wyrzec się nadmiernego jedzenia słodczy, dobrze jest w momencie pokusy wyjść na spacer lub porozmawiać z kimś miłym czy

pójść do kina. Po prostu odwrócić uwagę od tego, co kusi w danym momencie. Ważne jest także, aby się szybko nie zniechęcać w przypadku porażki. Walka ze sobą jest trudna i dobrze mieć świadomość, że kiedy próba się nie powiedzie, zawsze można zacząć od początku, aż do skutku. Jesteś bardzo ambitną młodą osobą i sam fakt, że podejmujesz ten trud walki z sobą o siebie jest ważny i budujący. Z całego serca życzę Ci, abyś kształtowała swój charakter zgodnie z tym, co zamierzasz. Z pewnością takie ćwiczenia pomogą Ci w życiu w pokonywaniu trudności i ważnych życiowych wyborach.

Dokończenie ze str. 3

„Cud samego Boga i Matki Boskiej”

Ciosy zadane partyzantce w ostatnich miesiącach, bardzo ją osłabiły, zdeorganizowały i odizolowały. Stworzyło to warunki, w których mogła się odbyć odważna operacja odbicia zakładników. Uwolnienie Ingrid Betancourt było także sukcesem powszechnej mobilizacji międzynarodowej, która od 6 lat nieustannie podtrzymywała płomień nadziei i w której uczestniczyły rodziny, komitety poparcia, media, rządy Ameryki Południowej i Europy, domagając się od porywaczy przerwania ich absurdalnej i średniowiecznej walki.

Ojciec Alvaro Uribe, który był hodowcą bydła, w 1980 roku zabity został przez Farc. Ale zaciekleść, z jaką prezydent Kolumbii zwalczał guerillę nie wynikała z chęci osobistej zemsty. Kolumbijczyków przekonał do siebie swym stanowczym językiem i zdecydowaną wolą zaprowadzenia porządku. Zyskał sobie sławę przywódcy religijnego, pracowitego, skromnego, nieustępliwego, gotowego podjąć wszelkie ryzyko. W swej strategii zwalczania Farcu postawił na armię i język siły oraz przebiegłości. Rodziny zakładników nie zgadzały się z nim jednak, obawiając się operacji wojskowych, bo wiadomo było, że gu-

erilleros mają rozkaz strzelania do przetrzymywanych w wypadku interwencji wojska. Farc wprowadził swe groźby w życie co najmniej dwukrotnie, zabijając 21 zakładników: dziesięciu w kwietniu 2003 roku, a 11 w czerwcu 2007 roku, w dotąd niewyjaśnionych okolicznościach. Oswobodzenie Ingrid Betancourt, 3 Amerykanów i 10 żołnierzy kolumbijskich przebiegło na szczęście bez rozlewu krwi. A wspaniała operacja komandosów potwierdziła słusność linii Uribe, który tak irytował wszystkich mediatorów próbujących rokowań z terrorystami z kolumbijskiej dżungli. Mediacji podjęła się także Francja, która od 6 lat nie szczędziła swych wysiłków i prawdopodobnie obietnic, by uzyskać uwolnienie Ingrid i niczego nigdy w zamian nie otrzymała. Jeśli wierzyć sondażom, Kolumbijczycy zawsze popierali twardą linię szefa państwa. Uribe, który z troski o bezpieczeństwo i z walki z terrorystami uczynił program swego rządu, swą popularność w kraju zawdzięcza właśnie tej wojnie. Daleko co prawda do całkowitej pacyfikacji i likwidacji lizsaja Farc, ale już to co zostało dokonane, gwarantuje mu poparcie wyborców, od dawna przekonanych, że guerilla nigdy nie miała zamiaru czegokolwiek negocjować. Co potwierdziła także sama Ingrid Betancourt, opowiadając o swym uwolnieniu w czasie zaimprovizowanej konferencji prasowej na lotnisku w Bogocie.

Anna Rzeczycka

Dokończenie ze str. 6-7

Lato pełne... niepokoju

Zarówno majstrowanie przy tej placówce naukowo-archiwalnej, jak i przy samej lustracji cofnie nas w poszukiwaniu prawdy o Polsce i Polakach o kolejne dziesięciolecie. Korzystnym krokiem byłoby, jak się wydaje pełne otwarcie archiwów. Natomiast o samym Lechu Wałęsie powstanie jeszcze nie jeden esej, nie jedna książka.

Taka jest dola i niedola postaci, które przeszły do historii. Nawet tak dziś wysoko na pomnikach stojący Marszałek Józef Piłsudski doczekał się tyłu panegirów, co paszkwili. Odniósł się do tego w następujących słowach: *Jest mi zupełnie obojętnym, czy nazwie mnie kto awanturnikiem,*

czy nazwie mnie szczęściarzem bez rozumu, jakąś wypadkową figurą w historii, czy też zechce mi przyznać talent i to duży, czy nazwie mnie najrozumniejszym człowiekiem w Polsce. Jest to bardzo obojętnym dlatego, że sąd nad tak centralną figurą należy do dalekiej potomości, a nie do tego pokolenia, z którego taka centralna figura w historii wychodzi.

Tego lata wydarzenia nie dają odpocząć. Dzięki wyśmienitemu filmowi dokumentalnemu, emitowanemu w komercyjnej stacji TVN pt. „Trzech kumpli”, dowiedzieliśmy się o diabelskim obliczu człowieka. Donosił na przyjaciół. Donosił i sam wymyślał dla siebie zadania. Wybitnie inteligentny, odczytany, umysł na usługach zła. Dla krakowskiej opozycji był guru, legendą. Dla bezpieki brylantem. Niszzył struktury studenckiej opozycji,

donosił na twórców czasopisma „Arka”, które sam współtworzył, na działaczy KOR, na kolegów z Paryża, którzy go gościli i utrzymywali, między innymi na paryski „Kontakt”. Podpowiadał bezpiece w jaki sposób podejść ludzi, którzy mu zaufali, którzy nie mieli przed nim żadnych tajemnic. Mowa o Lesławie Maleszce. Dziś stawia się pytanie, na ile Maleszka przyczynił się do śmierci krakowskiego studenta Stanisława Pyjasa?

Bronisław Wildstein był jednym z jego najbliższych przyjaciół. Powiedział, że dziś dla niego Maleszka nie istnieje. Z doświadczenia wiem, że zdrada przyjaciela - nawet nie w tak potężnej skali i przestrzeni, jakiej doznał Wildstein - pozostawia ślad nie do zniesienia. Rodzi brak ufności na całe życie.

Jerzy Klechta

Dokończenie ze str. 2

Lwów Zbigniewa Herberta

Bo Lwowa, który tkwił w nim głęboko, Lwowa jego dzieciństwa i lat młodości już nie było. Pogrzebował się w niebycie.

*Gdybym tam wrócił
pewnie bym nie zastał
ani jednego cienia z domu mego
ani drzew dzieciństwa
ani krzyża z żelazną tabliczką
ławki na której szeptałem zaklęcia
kasztań i krew
ani też żadnej rzeczy która nasza jest*

Mieszkał potem w wielu miastach, w Polsce i za granicą, Krakowie, Warszawie, Paryżu, ale nigdzie nie zadomowił się na dobre, zawsze dzielił „smutny los wygnanych i wydziedziczonych”. Lwów stale był obecny w poezji Herberta, przywołującej z przeszłości ludzi i rzeczy. Tyle, że widziany tylko w snach, nie nazywany po imieniu, to bardziej miasto-mit, miasto-symbol, miasto-metafora, niż rzeczywiste miejsce na Ziemi.

Poeta chciał być pochowany we Lwowie. Spoczął na warszawskich Starych Powązkach. Na trumnie rozsypano garść ziemi z Cmentarza Orłąt.

W Lwowie w 2002 roku, podczas Dni Zbigniewa Herberta w ścianę frontową domu przy Łyczakowskiej, gdzie się urodził, i w kościele św. Antoniego wmurowano tablice pamiątkowe z napisami po polsku i ukraińsku. Niedawno został odrestaurowany rodzinny grobowiec Herbertów, odtworzono zdo-
biący go medalion z wizerunkiem Matki Boskiej Bolesnej, przed wielu laty wyrwany przez wandalów. Zbigniew Herbert obecny jest w mieście pod Wysokim Zamkiem nie tylko poprzez materialne ślady bytności, ale również dzięki poezji, dwujęzycznemu, polsko-ukraińskiemu wydaniu jego utworów. Mamy Rok Zbigniewa Herberta, ustanowiony na mocy uchwały Sejmu RP, obfitujący w wystawy, spektakle, konferencje. Mottem jest cytat z wiersza „Napis”: „We mnie jest płomień, który myśli”. Oby tym wszystkim przedsięwzięciom towarzyszyła rzeczywista zaduma nad przesłaniem Pana Cogito.

Ewa Ziółkowska

* Kronika polonijna *

od 1992 roku redaguje Zbigniew A. Judycki

POLSKA

□ Pod koniec czerwca na Wykusie i w Wąchocku odbyły się główne uroczystości poświęcone żołnierzom Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich Armii Krajowej Ponury-Nurt, które stały się jednocześnie świętem świętokrzyskiej policji i studentów Wydziału Zarządzania Systemami Bezpieczeństwa Wyższej Szkoły Handlowej w Kielcach. Uroczystości ku czci żołnierzy Jana Piwnika „Ponurego” zgromadziły liczne grono kombatanatów oraz gości z kraju i z zagranicy, m.in. z Francji, Szwecji i Niemiec. Honorowymi gośćmi spotkania na Wyku-

sie byli ks. bp Zygmunt Zimowski, delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Emigracji oraz I zastępca komendanta głównego policji gen. Arkadiusz Pawełczyk. Tegoroczne spotkanie miało charakter jubileuszowy, gdyż w tym roku mija 20 rocznica sprowadzenia prochów majora Piwnika do krypty na kruczkach klasztoru Cystersów w Wąchocku.

□ W dn. 29-30 maja w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa nt. *Wkład wychodźstwa polskiego w naukę i kulturę Wielkiej Brytanii*, zorganizowana przez Polską Akademię Umiejętności i Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie. Konferencji przewodniczyli: prof. Jerzy Wyrozumski z Krakowa i prof. Wojciech Falkowski z Londynu.

ARMENIA

□ W br. Związek Polaków w Armenii „Polonia” przeniósł swoją siedzibę do nowego lokalu nazwanego „Domem Polskim” (ul. Agayana 11D/2, Erewan; tel. (+37410) 52 54 28), w którym zorganizowano salę spotkań, salę lekcyjną z biblioteczką, pomieszczenia biurowe oraz pokój dla redakcji czasopisma polonijnego „Póki my żyjemy”.

FRANCJA

□ W czerwcu br. Zgromadzenie Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej z Vaudricourt przekazało w darze część

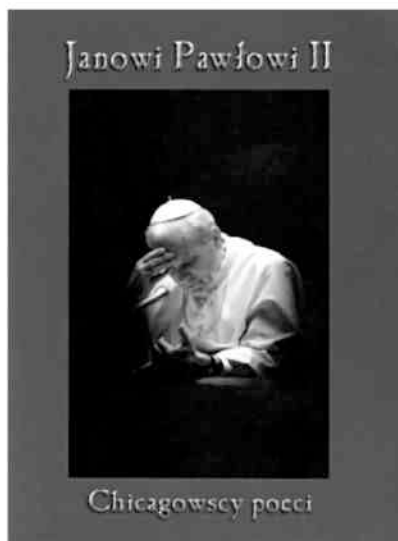
zakonnych zbiorów bibliotecznych Wydziałowi Humanistycznemu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

WATYKAN

□ Z okazji jubileuszu 25-lecia święceń kapłańskich ks. prof. Władysława Zarebczana, pracownika Papieskiej Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów, wydawnictwo „Bernardinum” w Pelplinie wydało publikację poświęconą jubilatowi pt. *Z Gronkowa do Watykanu*. Na zawartość książki złożył się, m.in. wywiad z jubilattem obrazujący jego losy życia; fragmenty jego najciekawszych publikacji oraz wspomnienia o jubilate napisane przez znajomych i przyjaciół z kraju i z zagranicy. Ostatni rozdział to ponad 150 fotografii ilustrujących ważniejsze epizody życia ks. Zarebczana.

USA

□ Nakładem Świętokrzyskiego Towarzystwa Regionalnego ukazał się zbiór utworów poetyckich pt. *Janowi Pawłowi II. Chicagowscy poeci*. Inicjator wy-

dania publikacji dr Maciej A. Zarebski w słowie od redakcji, m.in. napisał: *Wszyscy wiemy, jaką wielką wagę przywiązywał Jan Paweł II do relikwii Świętego Krzyża, jak cenił Krainę Świętokrzyską. Cieszę się, iż w jakimś stopniu przyczyniłem się do utworzenia grupy Literackiej im. Jana Pawła II w Chicago, której wiersze stanowią treść tomiku. Jest on swoistym hołdem składanym największemu z rodu Polaków. Mam nadzieję, że utwory poetów chicagowskich przyczynią się do utrwalenia wielkich idei głoszonych przez*

naszego Papieża z największą z nich: „by zło dobrem zwyciężać”. Jest to szczególnie ważne w obecnych, zagrożonych terroryzmem czasach.

Tomik poezji zawiera utwory takich autorów jak: A. Bosak, W. Bukowiec, Z. Bukowska, W. Burzawa, E. Chojnowska, A. Chojnowski, T. Danowski, L. Dzierża, W. Głuszek, W. Kajmowicz, J. Kopeć, A. Latusek, J. Maciasz-Broda, W. Panasiuk, T. Sarosiek, M. Soroborska, A. Szymczyk, A. Ulman, M. Wolińska.

WŁOCHY

□ Według oficjalnych statystyk włoskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych liczba cudzoziemców przybyłych z Polski i zarejestrowanych na terytorium Włoch wynosi 90 tys. Wartość ta nie uwzględnia blisko 18 tys. małoletnich imigrantów, oraz ok. 10-15 tys. nowych stałych pobytów Polaków w ramach procedury łączenia rodzin.

IRLANDIA

□ Liczbę obywateli polskich przebywających w Irlandii w celach zarobkowych szacuje się na ponad 250 tys. Polacy są największą grupą wśród imigrantów a ich najliczniejsze skupiska znajdują się w: Dublinie, Cork, Limerick, Galway, New Brige, New Ross.

KANADA

□ Prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej Władysław Lizoń, został przyjęty przez premiera Kanady - Stephena Harpera. W. Lizoń wyraził podziękowanie za decyzję rządu Harpera o zniesieniu wiz dla obywateli Polski. Było to pierwsze od 10 lat spotkanie premiera Kanady z prezesem KPK.

WIELKA BRYTANIA

□ W czerwcu minęła 40. rocznica święceń kapłańskich zasłużonego duszpasterza polonijnego w Wielkiej Brytanii ks. Teodora Bartnika, kapłana Towarzystwa Świętego Franciszka Salezego. Jubilat ur. się w 1941r. w Jasionówce (woj. białostockie) jako syn Piotra i Heleny z domu Buzun. Po ukończeniu seminarium duchownego i przyjęciu święceń kapłańskich 18 czerwca 1968 w Łądzie nad Wartą pracował kolejno jako: katecheta w Gdańsku-Oruni 1968-1969, a następnie w Sokółowie Podlaskim 1969-1971; misjonarz w Brazylii (Tres Lagoas 1971, Campo Grande 1972-1973, Cujaba 1973-1975, Sao Paulo 1976) 1971-1976; duszpasterz Polaków pracujących w Iranie 1977-1979. Od 1979 w Wielkiej Brytanii. Wikariusz parafii: w Bradford 1979-1980, w Leeds 1980-1983; proboszcz w Crewe, Higher Heath, Wrexham i byłym szpitalu wojskowym w Penlej (Północna Walia) 1983-1991; proboszcz w Trowbridge-Bath, Yeovil, Axminster, Salisbury 1991-. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Zasługi Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii.

Polacy we Francji

Rocznica

...Onze balles, une hétacombe,
Ombres de la mort, de la tombe.
Les mêmes soldats en furie
Mirent un terme à la sainte vie
De notre Abbé, Jan Chodura,
Qui à ses bourreaux pardonna...

Wśród 28 maja obchodziliśmy 68 rocznicę tej okropnej tragedii.

Oszalała z nienawiści grupa niemieckich nazistów zamordowała w pobliżu hałdy Fosse IV - Carvin 11 polskich górników, a następnie udala się na plebanię parafii Oignies-Ostricourt, by, jak się cynicznie chwaliłi, zastrzelić księdza Jana Chodurę, kapłana - Polaka.

Ceremonia rozpoczęła się w kaplicy św. Barbary, Fosse IV - Carvin. Mszę św. odprawił ks. Stanisław Jurkowski, przy ołtarzu otoczonym ośmioma sztandarami. W swej homilii podkreślił on zło wojennych, zbrodniczych wypraw hitlerowskich sił zbrojnych, przenikniętych nieludzką ideologią - odrzucono Boga a wybrano szatana.

Po Mszy św., przed pomnikiem ku czci zamordowanych Polaków (fot.), odbyła się druga część ceremonii. Prezes Stowarzyszenia, Damian Wolniewicz, powitał obecnych i ze wzruszeniem dziękował im, że pamiętają o tej tragicznej śmierci 11 polskich górników i o męczeńskiej śmierci polskiego kapłana. Mer miasta Filip Kemel, wspominał o latach dwudziestych minionego wieku, kiedy pierwsi polscy emigranci przybyli do Francji, by „za chleb” ciężko pracować tu w kopalnianych szybach. Tych jedenastu, jak wszyscy tu Polacy, marzyło o Polsce, o swych wioskach - nie przewidywali jak tragicznie zakończy się ich życie.

Mer podkreślił następnie miejscową, harmonijną - polsko-francuską - współpracę i mówił o swym serdecznym przywiązaniu do naszych tradycyjnych już majowych spotkań, mimo że... francuski proboszcz grozi zamknięciem naszej kaplicy. Pan Kemel zapewniał, że jako osoba przywiązana do polskości, będzie się starał, by do tego nie doszło (piszę o tym z żalem, a moją intencją jest służyć sprawie Bożej i Kościoła).

Na zakończenie ceremonii Edward Hudziak odczytał, jak co roku, wiersz napisany specjalnie na rocznicową okazję, a po minucie ciszy i odegraniu hymnu narodowego Polski i Francji, zastępca mera, pan Alain Masson, zaprosił wszystkich obecnych na skromne przyjęcie. Był to czas, gdy Polacy i Francuzi wspólnie wspominali dawne czasy.

„Adjutorium rostrum In Deo et Maria Virgine!”

Edward Hudziak

Listy do Redakcji

Wspomnienie z Algierii z okazji odznaczenia Abpa Henri Teissier

Wostatnim numerze Pélerin (z 19 czerwca) ukazała się wzmianka napisana przez ks. Christian Delorme z Lyonu o odznaczeniu orderem Kawalera Legii Honorowej Arcybiskupa Henri Teissier.

Autor przypomina trudną sytuację katolików w Algierii, tragedię kilkunastu tysięcy tubylców. Każdy, kto miał możliwość, opuszczał ten kraj bojąc się terroryzmu. Ks. abp H. Teissier pozostał przez cały czas, głosząc ewangelię i umacniając wiarę. Ks. Delorme pisze, że ks. arcybiskup jest wielkim przyjacielem Algierczyków, ale nie możemy zapomnieć, że był też wielkim przyjacielem Polaków. W latach 70 abp Teissier był biskupem w Oranie. W tym właśnie okresie go poznaliśmy.

W Algierii Polacy byli zatrudniani przy rekonstrukcji stoczni Mers-el-Kebir, na uniwersytetach, w szpitalach itd.

Przychodził na polskie spotkania, z dziećmi modlił się po polsku. Nauczył się języka polskiego chcąc nas lepiej poznać. Dodawał nam otuchy w ówczesnej, trudnej i odmiennej rzeczywistości.

Byliśmy świadkami jego nominacji na arcybiskupa Algieru. To wspaniały człowiek i tym większa nasza radość z wyróżnienia, które otrzymał.

Znając atmosferę tamtego kraju, będąc już we Francji, mocno przeżywałam także odejście bp Oranu - Pierre Clave-

Bp Pierre Clavec z polskimi hostkami i dziećmi przyjmującymi 1. Komunię św. i sakrament bierzmowania w katedrze w Oranie. Nasza córka na pierwszym planie (b. poważna)

ric. On również był przyjacielem Polaków skupiających się wokół kościoła w Oranie.

PIELGRZYMKA OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI DO FRANCJI 12-15 września 2008

Program pobytu w Paryżu i w Lourdes

12 września: 17³⁰ - spotkanie ze światem kultury w Collège des Bernardins; 18³⁰ - przejazd do katedry Notre-Dame (ulice będą otwarte od godz. 15⁰⁰ (dojście tylko Rive Gauche: Quai de la Tournelle, Quai de Montebello, Quai Saint Michel. Mosty: Notre-Dame, d'Arcole, St Louis będą zamknięte. Metro działa normalnie); 19⁰⁰ - Nieszpory w katedrze Notre-Dame (wewnątrz katedry: księża, diakoni, zakonnice i zakonnicy, klerycy); 20¹⁵ - spotkanie z młodzieżą przed katedrą Notre-Dame (nocne czuwanie w katedrze i w różnych kościołach Paryża); 24⁰⁰ - „Procesja światła” wyruszy z katedry na Esplanade des Invalides.

13 września: 10⁰⁰ - Msza św. na Esplanade des Invalides (Esplanade będzie zamknięta całą noc, otwarcie przewidziane jest o godz. 8³⁰, sektory bez kart wstępu, stacje metra: Invalides, La Tour Maubourg, Varenne będą zamknięte). **Ojciec święty odjedzie do Lourdes** w godzinach popołudniowych. Jeszcze w sobotę przejdzie „drogą jubileuszową”, weźmie udział w procesji światła, po której przemówi do wiernych.

W niedzielę o godz. 10⁰⁰ - Msza św. naprzeciw Groty, spotkanie z księżmi biskupami, procesja eucharystyczna.

W poniedziałek o godz. 9³⁰ - Msza św. z udzieleniem sakramentu namaszczenia chorych. **O godz. 12³⁰** - zakończenie pielgrzymki.

Szczegółowe informacje: www.papeaparis.org
76, rue des Saints-Pères - 75007 Paris;
tel. 01 45 49 67 12 (poniedziałek-piątek od 8⁰⁰ do 19⁰⁰)

10 lat studiów filozoficznych KUL w Paryżu

W bieżącym roku przypada 10 rocznica powstania Studium Filozoficzno-Etyczno-Społecznego im. Jana Pawła II w Paryżu oraz 90 rocznica powstania Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Powstał Komitet Organizacyjny, który w związku z jubileuszem 10-lecia Studium organizuje w październiku 2008 w Paryżu szereg imprez.

Oto ramowy program obchodów: 23 października - zjazd absolwentów Studium; 24 października - inauguracja roku akademickiego 2008/2009; 25 października - sympozjum „Lubelska Szkoła Filozoficzna” w Paryżu; 26 października - promocja KUL-u.

W pierwszy dzień obchodów zapraszamy najserdeczniej wszystkich absolwentów Studium, jak i wszystkich studentów, którzy w jakikolwiek sposób brali udział w wykładach i zajęciach Studium. W związku z tym serdeczna prośba o telefoniczne zgłoszenie do sekretariatu Studium tychże osób zawiadamiających o wzięciu udziału w uroczystościach.

**SEKRETARIAT STUDIUM
263 BIS, RUE SAINT HONORÉ - 75001 PARIS
T. 01 42 60 66 58**

(wtorek i środa: 9.00-12.30; czwartek i piątek: 16.00-19.00)

Komitet organizacyjny

→→ To z rąk śp. bp Claverie nasz syn przyjął sakr. bierzmowania a córka I Komunii świętą (zdjęcie). Odejście bp P. Claverie było naszą osobistą tragedią. Dziękujemy Bogu, że Abp Teissier żyje i jego działalność została doceniona. Gratulujemy i radujemy się całym sercem. Przy okazji naszych wspomnień chcielibyśmy również podziękować siostrom serafitkom, które w tamtych latach pracowały w Oranie i uczyły nasze dzieci religii. Może któraś z nich nas pamięta...

Wanda i Zdzisław Popielscy

PIELGRZYMKA DO FATIMY 9-14 października 2008

Polska Misja Katolicka we Francji organizuje Pielgrzymkę do Sanktuarium Matki Bożej w Fatimie.

Jak zawsze, w kosztach Pielgrzymki mieszczą się transfery autokarowe, wstępy, trzy posiłki dziennie i ubezpieczenie.

**Odlot z Paryża w czwartek 9 października,
powrót do Paryża we wtorek 14 października.**

PROGRAM:

9 października - przylot do Lizbony i transfer do Fatimy. Pokłon Matce Bożej w Capelinha oraz udział w wieczornej Procesji światła;

10 października - Droga Krzyżowa. Aljustrel, Cabeço, Kościół Parafialny w Fatimie. Zwiedzanie Sanktuarium;

11 października - Całodzienny wyjazd do Lizbony. Santarem - miejsce słynnego Cudu Eucharystycznego. Msza św. w miejscu urodzenia Św. Antoniego;

12 października - Centrum Modlitw o nawrócenie Rosji, tzw. „Niebieskiej Armii”. Czas wolny. Od godz. 17⁰⁰ program oficjalny Sanktuarium.

13 października - Program oficjalny Sanktuarium. C.d. zwiedzania i modlitwa wspólna. Procesja światła.

KOSZT: 650 euro (przy zgłoszeniu należy wpłacić 300 euro gotówką bądź czekiem wystawionym na: „*Aumônerie Polonaise*” z dopiskiem: „*Fatima*”).

ZGŁOSZENIA: Przyjmowane są według kolejności zgłoszeń. Liczba miejsc jest ograniczona (53). Przy zgłoszeniu należy podać dokładne dane według paszportu: nazwisko, imię (imiona), dokładny adres, numer telefonu oraz e-mail (kto posiada). Termin zgłaszania się: O ile lista nie zostanie zamknięta wcześniej - do 7 września 2008.

KONTAKT: PMK (263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris
Tel. 01.55.35.32.32; e-mail: pmk@club-internet.fr)

PIELGRZYMKA DO ZIEMI ŚWIĘTEJ 9-19 listopada 2008

Po wiosennej Pielgrzymce do Ziemi Świętej wciąż żywe są nasze duchowe przeżycia i wspomnienia. Wobec licznych zapytań, Polska Misja Katolicka we Francji organizuje następną Pielgrzymkę już jesienią tego roku.

Idąc za często wyrażaną sugestią tym razem wzbogacimy program o wyjazd do Egiptu na Górę Synaj. Pielgrzymka będzie więc o trzy dni dłuższa. Jak zawsze, w kosztach Pielgrzymki mieszczą się wszystkie transfery autokarowe, wstępy, trzy posiłki dziennie i ubezpieczenie.

**Odlot z Paryża (CDG) w niedzielę 9 listopada o godz. 22⁴⁵.
Powrót do Paryża (CDG) w środę 19 listopada o godz. 5³⁰.**

Program:

10-13 listopada - pobyt w Jerozolimie (Stare Miasto, Bazylika Zmartwychwstania, Droga Krzyżowa, Góra Wniebowstąpienia, Betlejem. Ein Karem, Yad Vaszem, Meczet Omara i Al Aksa. Ogrod Oliwny); **14-15 listopada** - wyjazd na Synaj do Egiptu (Betania, Morze Martwe, Qumran, Massada, Morze Czerwone, Klasztor Św. Katarzyny, Synaj); **16-18 listopada** - pobyt w Nazarecie (Nazaret, Kafarnaum, Góra Błogosławieństw, Jezioro Galilejskie, Kana, Tabor, Karmel, Jaffa).

Koszt:

1500 euro (przy zgłoszeniu należy wpłacić 500 euros gotówką bądź czekiem wystawionym na: „*Aumônerie Polonaise*” z dopiskiem: „*Ziemia Święta*”).

Zgłoszenia:

przyjmowane są według kolejności zgłoszeń. Liczba miejsc jest ograniczona (53). Przy zgłoszeniu należy podać dokładne dane według paszportu: nazwisko, imię (imiona), numer paszportu i datę jego ważności, dokładny adres, numer telefonu oraz e-mail (kto posiada). Termin zgłaszania się, o ile lista nie zostanie zamknięta wcześniej - do 7 września 2008.

Kontakt: PMK (263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris)
Tel. 01.55.35.32.32; e-mail: pmk@club-internet.fr

Ciąg dalszy ze str. 3

Letnie klótnie... małe i duże

Wybory uzupełniające w tym regionie do Senatu to nie kolejna sondaż, ale rzeczywistość. Dziwnym trafem media nie podawały procentowych wyników, a przytaczały tylko oddane głosy w liczbach. Dziennikarze zapomnieli na chwilę jak przeliczyć owe liczby na procenty, a te robią wrażenie. W rządzie chyba takiego rachunku dokonano. Wygrany senator Zajac z Prawa i Sprawiedliwości dostał... ponad 48%. Do tego można też doliczyć głosy kandydata niezależnego, ale o proweniencji prawicowej, czyli Marka Jurka - ponad 12%. Kandydat PO otrzymał tylko 26%, co nijak się nie ma do krajowych sondaży. Polityka spokojnego czekania na wybory prezydenckie i unikania drażliwych decyzji może okazać się mało efektywna. Wreszcie przyjdzie pora na prawdziwe rządy, a to spowoduje już utratę przynajmniej części elektoratu.

Kłóć się i spierają zresztą nie tylko w okolicach rządzącego centrum. Na lewicy też. Przewodniczący Sojuszu Lewicy Demokratycznej odsuwa od władzy i wpływów byłą wiceprzewod-

niczącą Senyszyn. Trochę to dziwne, bo para ta kojarzona jest z mocnym antyklerykalizmem w polityce. Jedni twierdzą, że Wojciech Napieralski nie potrzebuje tu konkurencji wyrazistej posłanki, inni, że poglądy mają znaczenie drugorzędne, tak jak ich bliskość ideowa, a poszło po prostu o to, że Joanna Senyszyn popierała poprzedniego szefa SLD Wojciecha Olejniczaka. Jednym słowem „pragmatyzm”.

Wyjaśnianie przyczyn klótni jest zazwyczaj dość proste. Chodzi albo o władzę albo o pieniądze. Te ostatnie podzieliły z kolei środowisko... gejowskie. Czołowi działacze homoseksualni - Biedroń i Niemiec gotowi są nawet iść do sądu. Niemiec zarzucił Biedroniowi, że ten bierze dla swojej Kampanii przeciw Homofobii grube pieniądze z Unii Europejskiej i nic nie robi. Z kolei Biedroń odwdzieczył się Niemcowi kpinami z jego osoby, założenia własnego „kościółka” i przy okazji miał Niemca obrazić. Gejom, jak widać, też przyda się urlop, bo jak tak dalej pójdzie to okaże się jeszcze, że finansowe „źródło” ich ruchu płynące z Brukseli doprowadziło do podziału środowiska. Wtedy przyjdzie oskarżyć Unię o ukrytą w tym zamiarze... homofobię?

Boğdan Usowicz

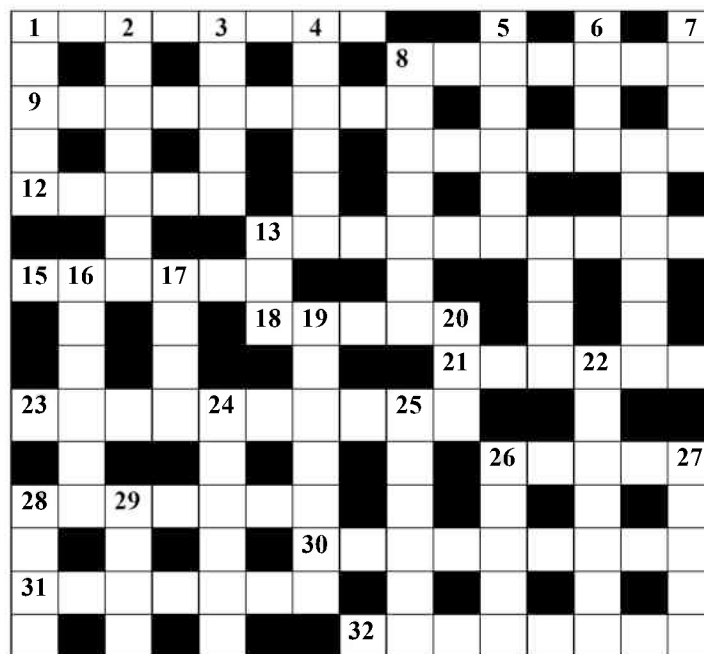
Krzyżówka Gościa Niedzielnego

Poziomo: 1. wyznanie grzechów; 8. ksiądz, autor „Przestróg dla Polski”; 9. kaloryfer; 10. stos drewna zapalony pod gołym niebem; 12. imitacja skóry; 13. rękopis; 15. grusza, topola; 18. zuch; 21. słynny Wita Stwosza w kościele Mariackim w Krakowie; 23. uczelnia dla kleryków; 26. imię księdza Ściegiennego; 28. rodzaj zupy; 30. dramat Karola Wojtyły; 31. rodzaj tapczanu; 32. wycieczka, wyprawa często ryzykowna.

Pionowo: 1. mieszkaniec Europy; 2. odejście wojska z danego miejsca; 3. imię cesarzowej bizantyjskiej; 4. naczynie do hodowania rośliny ozdobnej; 5. miejsce na karmę dla dzikiej zwierzyny; 6. odmierza go zegar; 7. igielne według Ewangelii św. Mateusza; 8. twarda powłoka, pokrywa; 11. nakrycie głowy wielu zakonników; 13. siła; 14. młotem lub dyskiem; 16. okienna zasłona; 17. futro z tchórze; 19. błędne pojmowanie wiary (sprzeczne z powszechnie uznanym); 20. część dzieła literackiego; 22. przeciwnik homeopaty; 24. płaski teren; 25. zwolennik ekstremizmu; 26. potocznie przepych, okazłość; 27. witka; 28. miara papieru; 29. królewski kwiat.

Rozwiązanie krzyżówki: GK nr 23/2008 (15 czerwca)

Poziomo: odpust, marność, cierpienie, cecha, sobota, nonet, Gemini, opera, komża, lama, gwizd, rysak, rutyna, rampa, korzec, zgoda, nurkowanie, anatema, Żgierz. **Pionowo:** ojcostwo, prezbiterium, teina, monoteizm, rzecznik, owoc, ćwiartka, toga, namaszczenie, aptekarka, gorczyca, drapanie, rano, kanclerz, klosz, owca.

⊖ F-1 Robert Kubica spadł w klasyfikacji generalnej z 2 na 4 miejsce. Polak traci jednak tylko 2 punkty do pierwszej trójki. Kubica miał kłopoty z bolidem w kwalifikacjach i nie wyjechał na ostatnią próbę. Startował więc z 10 miejsca. GP Wielkiej Brytanii na Silverstone toczyło się w deszczu. Kubica wypadł z trasy na 40 okrążeniu. Linię mety minęło zaledwie 13 bolidów. Wygrał Hamilton, który znalazł się też na czele klasyfikacji generalnej. Ma teraz 48 punktów, podobnie jak Massa i Raikkonen (Kubica - 46). BMW może się cieszyć z 2 pozycji w klasyfikacji konstruktorów (82 punkty) tuż za Ferrari (96). To dzięki Heidfeldowi, który przyjechał jako drugi. Podium uzupełnił na 3 pozycji Barichello (Honda).

⊕ Dość bezczelny prezes Michał Listkiewicz oznajmił, że zmienia decyzję i będzie się ubiegał o pozostanie na stanowisku.

⊕ W PZPN bałagan się pogłębia. Polonia Bytom odwołuje się w sprawie licencji. Wąży się tym samym losy Widzewa (grałby w II, a nie w III) i Znicza (szansa na awans do ekstraklasy). Od nowego sezonu II liga zrobi się I, a I to Ekstraklasa. Jak by nie było, wszyscy jakoś awansują...

⊖ Polacy za granicą. Gra już liga rosyjska. Gorawski grał dla Szinnika Jarosław do 72 minuty i strzelił honorową bramkę w przegranym 2:1 meczu ze Spartakiem Nalczik. Cały mecz zagrał w Dynamo Marcin Kowalczyk.

⊕ Irena Szewińska, szefowa PZLA oznajmiła, że liczy w Pekinie na 3 medale lekkoatletów.

⊕ Liga Światowa Siatkówki. Polacy wygrali w Katowicach dwukrotnie po 3:1 z Chinami. Polska objęła prowadzenie w grupie D i ma szansę na awans do finałów. Wyprzedzamy o jeden punkt Japonię, która pokonała 3:1 i 3:2 Egipt oraz Chiny.

⊕ Polskie siatkarki W GP pokonały na koniec 3:0 Turcję i napędziły strachu Włoszkom, którym uległy ostatecznie po zaciętym meczu 2:3. Polki wygrały wcześniej swoją grupę, ale w klasyfikacji ogólnej zajęły 10 miejsce. GP wygrał zespół Brazylii przed Chinkami i Włoszkami.

⊕ Agnieszka Radwańska jest już dziesiątą tenisistką świata. Awans zawdzięcza dobrej grze na Wimbledonie, gdzie musiała uznać dopiero wyższość Sereny Willimas. Ta w finale przegrała ze swoją siostrą Venus 5:7 i 4:6. Turniej mężczyzn zakończył się wygraną Nadala.

⊕ Wisła Kraków na drodze do Ligi Mistrzów trafiła na izraelski klub Beitar Jerozolima. Wiślacy w sparingu pokonali 2:0 Hapoel Tel Awiw. Gole zdobyli Łobodziński i Cleber. Wisła nie dokonała dotąd żadnych wzmocnień. Z zespołu ubył Kokoszka (pojechał do Empoli - II liga włoska). Podobno trwają rozmowy o pozyskanie Argentynczyka Perrone, który grał ostatnio w Atromitosis Ateny. Sytuacja kadrowa mistrza Polski nie jest najlepsza. →→

→→ ☺ Na szermierczych ME w Kijowie Małgorzata Wojtkowiak zdobyła brązowy medal.

☺ Smolarek zostaje w Realu Santander. Klub chciał go sprzedać do FC Tuluz, ale Polak zablokował ten transfer. Grozi mu jednak „grzanie” ławki rezerwowych.

**Stowarzyszenie Rodziców Szkoły Polskiej
w Aulnay sous Bois (93)**

**POSZUKUJE NAUCZYCIELA/-KI
TAŃCA POLSKIEGO, LUDOWEGO**

w celu poprowadzenia przyszłolnego zespołu pieśni i tańca.
kontakt: 06.70.94.09.55

ZAPISY NA STUDIA

Rozpoczynamy zapisy
na nowy rok akademicki 2008/2009 w ramach:
- Studium Filozoficzno-Etyczno-Społecznego
- Poddyplomowych Europejskich Studiów Samorządowych

Zapisy w sekretariacie Studium
(263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris,
tel. 01 42 60 66 58)
we wtorki i środy 9⁰⁰-12³⁰, w czwartki i piątki od 16⁰⁰-19⁰⁰

Profesjonalne zabiegi lecznicze:

ustawianie kręgów, zespoły korzonkowe,
rwa kulszowa, akupresura stóp, masaż na miodzie.

Wykonuje lekarz medycyny.

T. 06.42.73.35.55

**MECHANIKA POJAZDOWA,
BLACHARSTWO-LAKIERNICTWO,
WYMIANA SZYB**

**Tel. 06 77 57 19 54
lub 01 56 04 12 62 (po 20⁰⁰)**

**PRZEPROWADZKI,
WYWÓZ GRUZU,
DOWÓZ MATERIAŁÓW**

**Tel. 06 77 57 19 54
lub 01 56 04 12 62 (po 20⁰⁰)**

**SZKOŁA POLSKA PRZY PARAFII
ŚW. PAWŁA W CORBEIL ESSONNES**

**rozpoczęła zapisy na rok szkolny 2008/2009.
Nauka prowadzona będzie w klasach od I do V.**

Zajęcia odbywać się będą w Liceum St. Leon
w Corbeil Esonnes (4, quai de l'Essonne)
w każdą sobotę po południu.

Prowadzone będą również lekcje katechezy.

Warunki znakomite, płatność niewielka.

Zapisów można dokonywać w każdą sobotę w ramach zajęć
szkolnych oraz w niedziele w kościele św. Pawła przed lub
po Mszy św. (o godz. 11.30).

Tel. 06.74.06.72.19 lub wieczorem 01.60.78.82.79

**POLSKI OŚRODEK WAKACYJNY
STELLA MARIS (GWIAZDA MORZA)**

położony na Opalowym Wybrzeżu
obok Le Touquet Paris Plage
(220 km od Paryża, A-16)

ZAPRASZA NA WEEK-ENDY I WAKACJE.

Rezerwacja: Stella Maris 376 chemin du Baillarquet - 62780 Stella Plage;
Tel. 03 21 94 73 65; fax: 03 21 94 63 55; e-mail: contact@stellamaris-vacances.com
internet: www.stellamaris-vacances.com

Service d'accueil des étudiants étrangers

Informations pratiques

Ouvert du 8 septembre au 17 décembre de 9h à 16h30
du lundi au jeudi et de 9h à 16h le vendredi
Cité internationale universitaire de Paris - Maison internationale
- 17, Boulevard Jourdan - 75014 Paris
Renseignements: 01 70 08 76 30; baem@ciup.fr

**Filia Szkoły Polskiej przy Parafii Miłosierdzia Bożego
(Dom Kombatanta, Paryż XVII)**

ogłasza zapisy do klas I-VI na rok szkolny 2008/2009

Zajęcia odbywają się w środy od godz. 8³⁰, a uczniowie, kończąc szkołę,
otrzymują państwowe świadectwa szkolne.

Placówka oferuje również opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym
i dla sześciolatków w środy od 8³⁰ do 16⁴⁵.

Zapisać dziecko można telefonicznie lub osobiście:
Parafia Miłosierdzia Bożego - Paryż - 20, rue Legendre;
tel. 01.43.55.51.65 ; 01.43.80.24.08 ; lub 06.28.93.40.92

**Szkoła Polska
przy parafii Podwyższenia Krzyża św.**

w Dammarie les Lys

**rozpoczęła zapisy
na nowy rok szkolny 2008-2009.**

Od września 2008 uczniowie będą się
uczyć w klasach: I, II, IV, V, i VI szko-
ły podstawowej.

Przy naszej szkole istnieje również
przedszkole - sekcja pięciolatków i sek-
cja sześciolatków.

Do klasy I mogą być przyjęte dzieci uro-
dzone w 2001 roku lub wcześniej.

Zajęcia odbywają się w soboty; od godz.
14.45 do godz. 18.30.

W ramach godzin lekcyjnych każda kla-
sa ma lekcję religii.

Uczniowie naszej szkoły są objęci syste-
mem kontroli „na odległość”, w ramach
którego są zapisani do Zespołu Szkół
Ogólnokształcących im. A. Mickiewicza
w Paryżu. W ciągu roku szkolnego dzie-
ci piszą regularnie prace kontrolne, na-
stępnie przystępują do końcowego eg-
zaminu, na mocy którego otrzymują
świadectwa szkolne.

Zapisu dziecka można dokonać w
każdą sobotę w ramach zajęć szkolnych,
w niedzielę przed lub po Mszy św. oraz
(w tygodniu) telefonicznie:

01 64 23 63 81 (od 18⁰⁰ do 20⁰⁰).

Nauczycielki

- MEDYCYNA NATURALNA -**terapia naturalna przynosi najlepsze efekty przy:**

- zaburzeniach komórkowych, - migrenie, - artretyzmie, - zaburzeniach trawienia, - bezsenności, - astmie, - stresie, - bólach głowy, kręgosłupa, - innych;

komputerowa diagnostyka organizmu i masaże lecznicze.

Tel. 06 27 88 03 44: informacje i zapisy w Paryżu;
w Londynie: (0044) 02087484032 (10⁹⁰-19⁰⁰);
e-mail: diana_holistictherapist@yahoo.co.uk

Ofiary na Tydzień Miłosierdzia

Państwo BURAKOWSKI - MEAUX -	100 euro
Barbara PŁASZCZYŃSKI - VELIZY	
VILLACONTLAY -	60 euro
Pani Władysława MROZEK -	10 euro
Ks. Ryszard FYDA - DIJON -	305 euro
W tym: Agnes BANCERZ -	20 euro
Jerzy Piotr PODMOKŁY -	100 euro
Joseph KNOP -	20 euro
Agnes BANCERZ - SENNECEY LES DIJON -	20 euro
Jerzy Piotr PODMOKŁY - LONGVIC -	100 euro
Joseph KNOP - ARC SURTILLE -	20 euro
Genevieve PAWELCZYK - DEOLS -	100 euro
Ks. Bronisław ROSIEK - NICE -	800 euro
W tym: Parafii NICEA, CANNES, MONACO -	430 euro
Zabawa „Andrzejki 2007” -	310 euro
Ofiarodawca anonimowy -	60 euro
Ks. Stanisław JEMIOŁO - PARIS -	360 euro
W tym: Ofiara parafii -	120 euro
Wanda FLOREK -	100 dolarów
Ofiarodawca anonimowy -	20 euro

Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”.

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise,
263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60
udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żaloby.

ENTREPRISE KOSOROWSKI
rénovation d'appartements et de bureaux

7, rue de l'Est Tél. 06 37 71 56 72
92100 Boulogne Billancourt Fax: 01 48 25 21 34

E-mail: entreprise.kosorowski@yahoo.fr

KATARZYNA WIERTEL
BIURO TŁUMACZEŃ

polski - francuski - japoński

68, rue Saint Fargeau - 75020 Paris;
tel. 06 25 92 51 47; 01 78 67 94 09;
c-mail: kwiertel@hotmail.com

WARSZAWA - APARTAMENT 63 m²

Metro Imielin, osiedle przestrzenne

Wygody: łuki, loggia - 5 m², schowek - 4 m², piwnica,
parking przy bloku, studnia artezyjska (100 m),
WC z umywalką.

Stan idealny, mieszkanie umeblwane.

Cena: **215.000 euro**T. (+48) **22 643 04 30; 01.47.28.80.27****21 LIPCA - 3 SIERPNI 2008****PONIEDZIAŁEK 21 LIPCA**

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości - Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej
8³⁰ Jedyneczka 9⁰⁰ My Wy Oni 9³⁰ Alchemia zdrowia i urody 9⁴⁵ Studio Lato
- Grzało - magazyn 10⁰⁵ Król Maciuś I - film 11⁴⁵ Pamiętaj o mnie 12⁰⁰
Wiadomości 12¹⁰ Dwie strony medalu (2)- serial 13⁰⁰ Podróż do Lwowa w
lata 30-te 13³⁰ Wiedźmin - serial 14⁴⁰ Tygrysy Europy 15³⁰ Przeprowadzki -
serial 16³⁰ My Wy Oni 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Jedyneczka 17⁴⁰ Dzika Polska
- serial 18⁰⁵ W sportowym stylu - magazyn 18³⁵ Tajemnice Watykanu - serial
19⁰⁰ Pamiętaj o mnie 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda
20¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 21⁰⁵ Reportaż 21³⁰ Warto kochać - serial
22¹⁵ Przeprowadzki - serial 23¹⁰ Miesięcznik Moralnego Niepokoju 24⁰⁰ Pa-
norama - Pogoda 0¹⁶ Podróże kulinarne R. Makłowicza 0⁴⁰ Tajemnice Wa-
tykanu - serial 1⁰⁵ Pamiętaj o mnie 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK 22 LIPCA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości - Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁰
Domisie 9⁰⁰ Magazyn przechodnia 9¹⁵ Dbaj o zdrowie 9³⁰ Anima 9⁵⁰ Był raz
dobry świat - dok. 10⁵⁰ Stacyjka - serial 11⁴⁵ Pamiętaj o mnie 12⁰⁰ Wiadomo-
ści 12¹⁰ Dwie strony medalu - serial 13⁰⁰ Nasz reportaż 13²⁵ Warto kochać -
serial 14¹⁰ Opole na bis 15⁰⁰ Skarb sekretarza - serial 15³⁰ Rozmowy na
temat 15⁴⁰ Miesięcznik Moralnego Niepokoju 16³⁰ Podróże kulinarne R.
Makłowicza 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Domisie 17⁴⁵ Opowieści wiatru i morza -
magazyn 18⁰⁵ Prof. Smok i przyjaciele 18²⁵ Polska z bocznej drogi 18⁴⁵
Anima 19⁰⁵ Pamiętaj o mnie 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport -
Pogoda 20¹⁰ Dwie strony medalu - serial 21⁰⁰ Biznes z gwarancją - magazyn
21²⁵ Kopciuszek - serial 21⁵⁰ Wyjechani - telenowela 22²⁰ Skarb sekretarza
- serial 22⁴⁵ Rozmowy na temat 23⁰⁰ Scena Dobrego Humoru 23⁴⁵ Dziękuj-
jemy za solidarność 24⁰⁰ Panorama 0¹⁵ Pogoda 0²⁰ Prof. Smok i przyjaciele
0⁴⁵ Anima 1⁰⁵ Pamiętaj o mnie 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA 23 LIPCA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości - Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁰
Domowe przedszkole 9⁰⁰ Ostoja 9²⁵ Droga do EURO 2012 9⁴⁰ Made in
Poland - teleturniej 10⁰⁵ Szansa na Sukces 10⁵⁵ Tajemnice Watykanu - serial
11²⁵ SOS Dzieciom! - telenowela 11⁴⁵ Pamiętaj o mnie 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰
Dwie strony medalu (2) - serial 13⁰⁰ Biznes z gwarancją - magazyn 13²⁰
Kopciuszek - serial 13⁵⁰ Wyjechani - telenowela 14¹⁵ Scena Dobrego Humo-
ru 15¹⁵ Okna sztuki - magazyn 15³⁰ Ja i mój Pan - magazyn 15⁴⁰ Nigdy tam
nie wrócę - reportaż 16⁰⁵ Ostoja 16³⁰ Wojciech Cejrowski - Namibijskie
bezdroża 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Domowe przedszkole 17⁴⁰ Polska z bocznej
drogi 18⁰⁰ Droga do EURO 2012 18¹⁵ Studio R 18⁴⁰ SOS Dzieciom! 19⁰⁰
Pamiętaj o mnie 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰
Dwie strony medalu (2) - serial 21⁰⁵ Tydzień Polski - magazyn 21³⁵ Osmi
dzień tygodnia - film 23¹⁵ O nowej to hucie ballada... 24⁰⁰ Panorama 0¹⁵
Pogoda 0¹⁶ Dzika Polska - dok. 0⁴⁰ Made in Poland - teleturniej 1⁰⁵ Pamiętaj
o mnie 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

CZWARTEK 24 LIPCA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości - Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁰
Budzik 9⁰⁰ Raj 9²⁵ Olimpijczycy 2008 9⁴⁵ Skarby nieodkryte 10¹⁰ Studio R
10³⁵ Szalom Na Szerokiej 11²⁵ Zaproszenie 11⁴⁵ Pamiętaj o mnie 12⁰⁰
Wiadomości 12¹⁰ Dwie strony medalu (2)- serial 13⁰⁰ Tydzień Polski - maga-
zyn 13³⁰ O nowej to hucie ballada... 14³⁵ Misja specjalna 15⁰⁰ Laboratorium
XXI wieku 15²⁰ Szansa na życie 15³⁵ Zaczysze gwiazd 16⁰⁰ Raj 16³⁰ Świato-
wiec - magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Budzik 17⁴⁰ Za zamkniętymi drzwiami
17⁵⁵ Psi psycholog 18²⁵ Wakacyjne Ulice Kultury 18⁴⁰ Olimpijczycy 2008 19⁰⁰
Pamiętaj o mnie 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰
Dwie strony medalu (2) - serial 21⁰⁵ Dzieci Piramidy - dok. 21³⁵ Dzikie
pszczoły - film 23³⁰ Misja specjalna 24⁰⁰ Panorama 0¹⁵ Pogoda 0¹⁶ Opowie-
ści wiatru i morza - magazyn 0⁴⁰ Skarby nieodkryte 1⁰⁵ Pamiętaj o mnie 1¹⁵
Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PIĄTEK 25 LIPCA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości - Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej
8³⁰ Moliki książkowe, czyli co czytać dziecku 8⁴⁰ Kuchcikowo 9⁰⁰ Awantura o
Basię - serial TVP 9²⁵ Katalog zabytków - Krosno 9³⁵ Pomorskie krajobrazy

9⁵⁵ Welcome to Kraków 10⁰⁵ Czarne chmury - serial 10⁵⁰ To był rock! 11³⁰ Polska z bocznej drogi 11⁴⁵ Pamiętaj o mnie 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 13⁰⁰ Złotyryja na lato - magazyn 13²⁵ Hity satelity 13⁴⁰ Dzieci Piramidy - dok. 14¹⁰ W sportowym stylu - magazyn 14³⁵ Wielkie sprzątanie 14⁵⁰ Katalog zabytków - Krosno 15⁰⁰ Magazyn przechodnia 15¹⁵ Zielonym do góry 15³⁰ Przeboje lata z klasyką 16⁰⁰ Welcome to Kraków 16¹⁰ Duże dzieci 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Kuchcikowo 17³⁵ Zwierzowiec 17⁵⁵ Czarne chmury - serial 18⁴⁵ Hity satelity 19⁰⁰ Pamiętaj o mnie 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 21⁰⁰ Złotyryja na lato - magazyn 21²⁵ Jedna ręka nie klaszcze - film 23¹⁰ Złote przeboje M. Grechuty 24⁰⁰ Panorama 0¹⁵ Pogoda 0¹⁶ Magazyn przechodnia 0³⁰ Droga do EURO 2012 0⁴⁵ SOS Dzieciom! 1⁰⁵ Pamiętaj o mnie 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

SOBOTA 26 LIPCA

6²⁵ Rzeka kłamstwa - serial 8⁰⁰ Echa Panoramy 8³⁰ Zacisze gwiazd 9⁰⁰ Wakacje z duchami - serial 9²⁵ Zwierzowiec 9⁴⁰ Polska dobrze smakuje 10⁰⁵ Program rozrywkowy 10⁵⁵ Dwie strony medalu - serial 11¹⁵ Pamiętaj o mnie 11³⁰ Wojciech Cejrowski - Islam afrykański 12⁰⁰ Duże dzieci 12⁴⁵ Dziękujemy za solidarność 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁰ Opowieści wiatru i morza - magazyn 13³⁰ Dzika Polska - dok. 13⁵⁵ Made in Poland - teleturniej 14²⁰ Szatan z siódmej klasy - film 16⁰⁰ Śniadanie na podwieczorek 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Pamiętaj o mnie 17³⁰ Śladami Potopu - dok. 18²⁰ Wiedźmin - serial 19¹⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰ Stacyjka - serial 21⁰⁵ O rany, nic się nie stało! - film 22³⁰ Program rozrywkowy 23⁴⁰ Duże dzieci 0²⁵ Wiedźmin - serial 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 27 LIPCA

6⁰⁰ Zaklęty Dwór - serial 6⁵⁵ Ósmy Dzień Teatru - film 7⁵⁵ Śniadanie na podwieczorek 8⁵⁰ Wiedźmin - serial 9⁴⁰ Ziarno 10⁰⁵ Między nami bocianami - serial 10³⁰ Prof. Smok i przyjaciele 10⁵⁵ Dwie strony medalu - serial 11²⁰ Pamiętaj o mnie 11³⁰ Psi psycholog 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza św. 14¹⁰ Bao - Bab, czyli zielono mi 15⁰⁵ Skarby nieodkryte 15³⁰ Podróż do Lwowa w lata 30-te 16⁰⁰ Program rozrywkowy 16³⁵ Zaproszenie 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Pamiętaj o mnie 17³⁰ Mini Szansa 18²⁵ Wiedźmin - serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰ Głina - serial 21¹⁰ Program rozrywkowy 22⁰⁵ Studio Łało - Grzało 22²⁵ Czas dla kibica 24⁰⁰ Wiedźmin - serial 0⁵⁰ Ziarno 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PONIEDZIAŁEK 28 LIPCA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości - Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁰ Jedynecka 9⁰⁰ My Wy Oni 9²⁵ Alchemia zdrowia i urody - magazyn 9⁴⁰ Studio Łało - magazyn 10⁰⁰ Szatan z siódmej klasy 11⁴⁵ Pamiętaj o mnie 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 13⁰⁰ Podróż do Lwowa w lata 30-te 13³⁰ Wiedźmin 14⁴⁰ Tygrysy Europy 15³⁵ Przeprowadzki - serial 16³⁰ My Wy Oni 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Jedynecka 17⁴⁰ Dzika Polska - serial 18⁰⁵ W sportowym stylu 18³⁵ Tajemnice Watykanu - serial 19⁰⁵ Pamiętaj o mnie 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 21⁰⁵ Reportaż - Czarodziejskie wagony 21³⁰ Warto kochać - serial 22¹⁵ Przeprowadzki - serial 23¹⁰ XIV Festiwal Kabaretowy w Koszalinie 2008 0¹⁵ Polska dobrze smakuje 0⁴⁰ Tajemnice Watykanu - serial 1⁰⁵ Pamiętaj o mnie 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK 29 LIPCA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości - Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁰ Domisie 9⁰⁰ Magazyn przechodnia 9¹⁵ Dbaj o zdrowie - magazyn 9³⁰ Anima 9⁵⁵ Śladami Potopu 10⁵⁰ Stacyjka - serial 11⁴⁵ Pamiętaj o mnie 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 13⁰⁰ Nasz reportaż - Czarodziejskie wagony 13²⁵ Warto kochać - serial 14¹⁰ Program rozrywkowy 15⁰⁰ Skarb sekretarza - serial 15⁴⁵ Program rozrywkowy 16³⁰ Polska dobrze smakuje 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Domisie 17⁴⁵ Opowieści wiatru i morza - magazyn 18⁰⁵ Profesor Smok i przyjaciele 18³⁰ Polska z bocznej drogi 18⁴⁵ Anima 19⁰⁵ Pamiętaj o mnie 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 21⁰⁰ Biznes z gwarancją - magazyn 21²⁵ Kopciuszek - serial 21⁵⁰ Wyjechani - telenowela 22²⁰ Skarb sekretarza - serial 22⁴⁵ Rozmowy na temat 23⁴⁵ Dziękujemy za solidarność 24⁰⁰ Panorama 0¹⁵ Prof. Smok i przyjaciele - 0⁴⁵ Anima 1⁰⁵ Pamiętaj o mnie 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA 30 LIPCA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości - Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁰ Domowe przedszkole 9⁰⁰ Borem, lasem - magazyn 9²⁰ Droga do EURO

2012 9⁴⁰ Made in Poland - teleturniej 10⁰⁵ Pieśni i tańce krajów zamieszkania 10⁵⁵ Tajemnice Watykanu - serial 11²⁵ Kukulcze jajo - dok. 11⁴⁵ Pamiętaj o mnie 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 13⁰⁰ Biznes z gwarancją - magazyn 13²⁰ Kopciuszek - serial 13⁵⁰ Wyjechani - telenowela 14¹⁵ Program rozrywkowy 15²⁰ Okna sztuki - magazyn 15³⁵ Ja i mój Pan - magazyn 15⁵⁰ Z wyboru - reportaż 16¹⁰ Borem, lasem - magazyn 16³⁰ Wojciech Cejrowski - Islam afrykański 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Domowe przedszkole 17⁴⁰ Między Odrą a Renem 18⁰⁰ Droga do EURO 2012 18¹⁵ Reportaż 18⁴⁰ Kukulcze jajo - dok. 19⁰⁰ Pamiętaj o mnie 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰ Dwie strony medalu - serial 21⁰⁵ Tydzień Polski - magazyn 21⁴⁰ Outsider - film 23²⁵ Admirał Unrug - film 24⁰⁰ Panorama 0¹⁵ Dzika Polska - serial 0⁴⁰ Made in Poland - teleturniej 1⁰⁵ Pamiętaj o mnie 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

CZWARTEK 31 LIPCA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości - Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁰ Budzik 9⁰⁰ Raj 9²⁵ Olimpijczycy 2008 9⁴⁵ Skarby nieodkryte 10¹⁰ Reportaż 10³⁵ Program rozrywkowy 11²⁵ Zaproszenie 11⁴⁵ Pamiętaj o mnie 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Dwie strony medalu - serial 13⁰⁰ Tydzień Polski - magazyn 13³⁰ Admirał Unrug - dok. 14³⁵ Misja specjalna - magazyn 15⁰⁰ Laboratorium XXI w. - magazyn 15²⁰ Magazyn Medyczny 15³⁵ Zacisze gwiazd 16⁰⁰ Raj 16³⁰ Światowiec - magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Budzik 17⁴⁵ Za zamkniętymi drzwiami - magazyn 17⁵⁵ Psi psycholog - telenowela 18²⁵ Ulice Kultury - magazyn 18⁴⁰ Olimpijczycy 2008 19⁰⁰ Pamiętaj o mnie 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 21⁰⁰ Cud w kamienicy czyli - dok. 21²⁵ Jak rozpoczęła się wojna na mojej wyspie - film 23³⁰ Misja specjalna - magazyn 24⁰⁰ Panorama 0¹⁵ Opowieści wiatru i morza - magazyn 0⁴⁰ Skarby nieodkryte 1⁰⁵ Pamiętaj o mnie 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PIĄTEK 1 SIERPNI

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości - Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁰ Moliki książkowe, czyli co czytać dziecku 8⁴⁰ Kuchcikowo 9⁰⁰ Awantura o Basię - serial 9³⁵ Pomorskie krajobrazy 9⁴⁰ Sto tysięcy bocianów - dok. 10⁰⁰ Welcome to Kraków 10¹⁰ Czarne chmury - serial 11⁰⁰ Przeboje młodzieżowe 11³⁰ Polska z bocznej drogi 11⁴⁵ Pamiętaj o mnie 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 13⁰⁰ Polska na lato - magazyn 13²⁵ Hity satelity 13⁴⁰ Cud w kamienicy - dok. 14¹⁰ W sportowym stylu 14³⁵ Wielkie sprzątanie 14⁵⁰ Katalog zabytków 15⁰⁰ Magazyn przechodnia 15¹⁵ Zielonym do góry 15³⁰ Przeboje lata z klasyką 16⁰⁰ Welcome to Kraków 16¹⁰ Duże dzieci 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Kuchcikowo 17³⁵ Zwierzowiec 17⁵⁰ Czarne chmury - serial 18⁴⁵ Hity satelity 19⁰⁰ Pamiętaj o mnie 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰ Dwie strony medalu (2) - serial 21⁰⁰ Polska na lato - magazyn 21³⁰ Szara ciężarówka w kolorze czerwonym - film 23¹⁰ Pieśni i tańce krajów zamieszkania 24⁰⁰ Panorama 0¹⁵ Magazyn przechodnia 0³⁰ Droga do EURO 2012 0⁴⁵ Kukulcze jajo - dok. 1⁰⁵ Pamiętaj o mnie 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

SOBOTA 2 SIERPNI

6²⁵ Rzeka kłamstwa - serial 8⁰⁰ Echa Panoramy 8³⁰ Zacisze gwiazd 9⁰⁰ Wakacje z duchami - serial 9²⁵ Zwierzowiec 9⁴⁰ Podróż kulinarne R. Makłowicza 10⁰⁵ Koncert Galowy 10⁵⁵ Dwie strony medalu - serial 11¹⁵ Pamiętaj o mnie 11³⁰ Wojciech Cejrowski - Israelitas 12⁰⁰ Duże dzieci 12⁴⁵ Dziękujemy za solidarność 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁰ Opowieści wiatru i morza - magazyn 13³⁰ Dzika Polska - dok. 13⁵⁵ Made in Poland - teleturniej 14²⁵ Tajemnica dzielnicy szybu - serial 16⁰⁰ Śniadanie na podwieczorek 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Pamiętaj o mnie 17³⁰ Pojazdy powstańczej Warszawy - dok. 18²⁰ Wiedźmin - serial 19¹⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰ Stacyjka - serial 21⁰⁵ Pożegnania - film 22⁵⁰ Program rozrywkowy 23³⁵ Duże dzieci 0²⁵ Wiedźmin - serial 1¹⁰ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 3 SIERPNI

6⁰⁰ Zaklęty Dwór - serial 7⁰⁰ Pasje pana Zakrzeńskiego - dok. 7⁵⁰ Śniadanie na podwieczorek 8⁵⁰ Wiedźmin - serial 9⁴⁰ Ziarno 10⁰⁵ Między nami bocianami - serial 10³⁰ Prof. Smok i przyjaciele 10⁵⁵ Dwie strony medalu - serial 11²⁰ Pamiętaj o mnie 11³⁰ Psi psycholog 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza św. 14¹⁰ Bao - Bab, czyli zielono mi (2) - serial 15⁰⁵ Skarby nieodkryte 15³⁰ Rycerski stan - Batalion Parasol - reportaż 16⁰⁰ Przeboje młodzieżowe 16³⁵ Zaproszenie 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Pamiętaj o mnie 17²⁵ Koncert Galowy 18²⁰ Wiedźmin - serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości - Sport - Pogoda 20¹⁰ Głina - serial 21⁰⁰ Program rozrywkowy 22¹⁵ Czas dla kibica 24⁰⁰ Wiedźmin - serial 0⁵⁰ Ziarno 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

POLSKA KSIĘGARNIA INTERNETOWA WE FRANCJI

WWW.AKAPITO.COM

ZAPRASZA

KRAWCOWA OFERUJE:

- przeróbki, - poprawki.

T. 01 40 11 68 62 (po 18⁰⁰); 06 09 26 14 69 (od 9 do 22)**S.O.S KOMPUTERY**

- naprawa komputerów (wirusy, sprzęt informatyczny)
- instalacje sieci komputerowych i Internet (adsl)
- instalacje systemów operacyjnych (Windows)
- Paryż (75) - Argenteuil (95) - okolice

T. 06 03 09 07 95; 01 39 61 39 59;

Institut privé France-Europe Connexionétablissement privé d'enseignement supérieur
enregistré au Rectorat de l'Académie de Paris**SZKOŁA JEZYKA FRANCUSKIEGO**Nowe grupy: kwiecień-maj; kursy letnie: lipiec-wrzesień
zajęcia codziennie, 2 lub 3 razy w tygodniu, w sobotę

10 godz., 6 godz. lub 4 godziny tygodniowo

20 godzin tygodniowo: STATUS STUDENTA - UBEZPIECZENIE

Zaświadczenie honorowane przez Prefekturę Policji i Ministerstwo Pracy

przygotowanie do egzaminów DELE, DALF i TCF

Cena: od 89 euro za miesiąc. Metro obok szkoły!

Zapisy przez cały rok: 5, rue Sthrau - 75013 Paris

Sekretariat otwarty codziennie od poniedziałku do piątku
od godz. 10 do godz. 13 i od godz. 15 do godz. 19.

TEL./FAX: 01 44 24 05 66

Site: <http://ifec.free.fr>; e-mail: ifec@free.fr**ADWOKAT**

przy Radzie Adwokackiej w Paryżu

MARTA CICHOSZ

doradztwo prawne

w języku polskim i francuskim

TEL. 01 45 66 00 56; 06 03 10 45 87

VOIX CATHOLIQUE

GŁOS**KATOLICKI**

N° (2283)27: 20-27.07.2008

- HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

- TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ -

Editeur: La Mission Catholique Polonaise en France**Wydawca:** Polska Misja Katolicka we Francji (tél. 01 55 35 32 32)**Adresse:** 263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris.**Tél.:** 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.**E-mail:** vkcat@club-internet.fr www.glos-katolicki.fr

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Directeur de la Publication/Dyrektor Publikacji: Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur MCP.**Rédacteur/Redaktor:** Paweł Osikowski;**Rédaction/Zespół:** ks. Tomasz Sokół, s. Andrea Kowal SMI.**Imprimerie/Druk:** Indica - 27, rue des Gros-Gres - 92700 Colombes; tel. 01 47 82 32 32.Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo
dokonywania skrótów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.**Abonnement/Abonament:** 1an/rok - 53,40 euro; 6 mois/pół roku: 28,30 euro.

Konto we Francji/CCP 12 777 08 U Paris - Voix Catholique/Glos Katolicki

Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejncka - rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles - CCP 000-1637856-11

w Niemczech: Glos Katolicki - Commerzbank Hannover - BLZ 250 400 66 - konto n° 791177900

Prix au n°/cena: 1,40 euro

COMMISSION PARITAIRE N° : 0510 G 86630; ISSN : 1279-953X

LICENCJONOWANE LINIE AUTOKAROWE DO POLSKI

BAUDART
VOYAGESPARIS 75010 (Me Gare du Nord)

91, rue de Maubeuge

TEL. 01 42 80 95 60

35-959 RZESZÓW

ul. Asnyka 10 lokal 17

Tel. 00 48 (17) 850 12 10

Société REFERENCEvous propose des fenêtres, portes, volets en
PVC, alu et bois
sur mesure**PRIX IMBATTABLES, QUALITE GARANTIE**

Levallois Perret

6, rue Aristide Briand

tél. 01.47.59.02.87

fax. 01.47.59.68.93

contact@reference-fim.com

Paris 16e

139, rue Ranelagh

tél./fax. 01.45.25.63.55

paris16@reference-fim.com

Dowóz materiałów
Wywóz gruzu
Przeprowadzki

06 21 36 32 09

ZMIEN SWÓJ STARY KOMPUTER... NA NOWY I SZYBKIbez wychodzenia z domu, w wybranym przez Ciebie terminie
za jedyne **249 EURO**.

Umów się na spotkanie: 08 72 76 17 84; 06 23 28 07 44.

PROBLEMY Z KOMPUTEREM?

tania, szybka i fachowa pomoc u klienta w domu lub w firmie.

- SERWIS sprzętu informatycznego
- MONTAŻ i modernizacja komputerów
- DORADZTWO przy zakupie
- INDYWIDUALNE szkolenia i korepetycje
- INSTALACJE sieci komputerowych,
- INTERNET
- INSTALACJA i utrzymanie systemów operacyjnych

Windows 98/ME/XP, GNU/Linux, BSD - wersje polskie i francuskie
wszystko za rozsądną cenę, w dogodnym miejscu i czasie.**ZADZWOŃ: 06 23 28 07 44; 08 72 76 17 84.****KUPON PRENUMERATY
(ABONNEMENT)**

- PIERWSZA PRENUMERATA/ABONNEMENT
 ODNOWIENIE ABONAMENTU (RENOUVELLEMENT)

Głos Katolicki - Voix Catholique
263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris

- Rok (53,40 €) Czekałem
 Pół roku (28,30 €) CCP 12777 08 U Paris
 Przyjaciele G.K. (65,60 €) Gotówka

Nazwisko:.....

Imię:.....

Adres:.....

.....

.....

Tel:.....

Numer złożony do druku 9.7.2008.

AUTOKAREM DO POLSKI25 LAT POLKI SERVICE FRANCJA - 15 LAT POLKI SERVICE WARSZAWA
PROMOCJE!!!

01 40 20 00 80

WYJAZDY 6 RAZY W TYGODNIU

Z Paryża, Lens, Montigny, Lille, Valenciennes, Reims, Metz, Freyming

AUTOKAREM DO 60 MIAST W POLSCE:

Augustów,	Grudziądz,	Mragowo,	Siedlce,
Biała Podlaska,	Jarosław,	Nisko,	Siubice,
Białystok,	Jędrzejów,	Nowa Skarżyna	Ślupsk,
Bolesławiec,	Katowice,	Olsztyn,	Suwałki,
Bydgoszcz,	Kielce,	Opatów,	Stalowa Wola,
Częstochowa,	Kolbuszowa,	Opole,	Szczecin,
Dębica,	Konin,	Ostrów Maz.	Tarnobrzeg,
Elbląg,	Koszalin,	Piotrków Tryb.	Tarnów,
Elk,	Kraków,	Poznań,	Toruń,
Gdańsk,	Legnica,	Przemysł,	Warszawa,
Gdynia,	Leżajsk,	Przeworsk,	Wrocław,
Gilwice,	Lublin,	Puławy,	Zambrów,
Giżycko,	Łódź,	Radom,	Zamość
Gniezno,	Łomża,	Rzeszów,	Zielona Góra.
Gorzów Wielk.	Mielec,	Sandomierz,	

- Transport towarów, - Przeprowadzki, - Przesyłka paczek,
- Wynajem autokarów na imprezy turystyczne!

TANIE LATANIE - Samolotem DO WARSZAWY, KRAKOWA, KATOWIC

252, rue de Rivoli; 2, rue de Mondovi 75001 PARIS; M° Concorde
Agencja czynna 7 dni w tygodniu

LICENCJONOWANA, REGULARNA LINIA AUTOKAROWA

5 razy w tygodniu

tel. 01 44 69 30 80

23, rue Boursault - 75017 Paris, M° Rome

École Privée NAZARETH

Szkoła Języka Francuskiego

17 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris

przygotowanie do: DILF, DELF, DALF, TCF i na wyższe studia

Zajęcia poranne, wieczorne, sobotnie

68, rue d'Assas, Paris 6; 20, rue Marsoulan, Paris 12;

- status studenta - prawo do pracy -

KURS INTENSYWNY W LIPCU.**01 43 03 38 33, 06 62 69 13 83, 01 43 05 83 15**

Association Nazareth Famille

COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX

enseignement individuel ou en groupe, traductions.

Przygotowujemy do: - Europejskich Egzaminów Certyfikatowych

z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;

- do matury francuskiej - język polski LV 2 i 3.

www.nazarethfamille.fr

BIOMAGNETYZER

POMAGA WE WSZYSTKICH DOLEGLIWOŚCIACH.

tel. 06 99 16 55 06; e-mail: nieckula421@gmail.com

PIERWSZY SEANS GRATIS

Drobne ogłoszenia w G.K.: 0,8 euro/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego
razu - 0,5 euro/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 5 euro („szukam
pracy” - 3 euro); przy powtórzeniach - 50% ceny. Ogłoszenia umieszczamy
również na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.fr) - 1 euro na tydzień!

Copernic

L'EUROPE DE L'EST EN DIRECT

COPERNIC

6, rue des Immeubles

Industriels

75011 Paris (M° Nation)

tel. 01 40 09 03 43

www.copernic.frwww.copernic.waw.pl

COPERNIC

23, rue Desaix

69003 Lyon

tel. 04 72 60 04 54

**SPRZEDAŻ BILETÓW ON-LINE
NA TANIE LINIE LOTNICZE
ORAZ NA AUTOKARY**

PACZKI DO POLSKI

- zbiórka na terenie całej Francji;

- wyjazdy w poniedziałki;

- dostawa do rąk własnych adresata.

Odbiór paczek z domu klienta w Paryżu i okolicach

- tel. 01 40 09 03 43.

**Uwaga!!! Nasze biuro jest zamknięte w niedziele.
Godziny otwarcia biura w Paryżu:
od poniedziałku do soboty włącznie: od 9⁰⁰ do 17⁰⁰.
Uwaga! W lipcu i sierpniu - w soboty biuro jest
zamknięte!**

* PRZEPROWADZKI *

- DO POLSKI,

- NA TERENIE PARYŻA I OKOLIC,

- W CAŁEJ FRANCJI I EUROPIE,

TEL. 01 48 78 25 37; 06 15 09 43 86

**BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI**

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu

90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry

lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M° Duplex)

tel./fax: 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.

**KANCELARIA PRAWNICZA
TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY**

S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego, ekspert sądowy.

Eliza Bocianowska - adwokat.

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris;

tel. 06 17 98 60 20; tel./fax: 01 43 06 00 70.

Sprawy: małżeńskie, emerytalne, spadkowe,
negocjacje handlowe itp. w Polsce i we Francji.**PODRÓŻE DO POLSKI*** **IZABELL** - REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO
POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. **01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!*** **LUXSUS** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,
WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.
TEL. **01 42 38 63 20; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50*** **PARYŻ - PODLASIE** (PRZEZ POZNAŃ, KONIN, ŁÓDŹ,
WARSZAWĘ): PRZEWÓZY OSOBOWE I TOWAROWE - **MANIEK**
TEL. **06 29 38 51 53; (0048)604 952 096.**

polonijne reminiscencje

Zjazd Polonijny na Południu Francji

15 czerwca, już po raz czwarty z rzędu, pod przewodnictwem ks. Jerzego Chorzempy TChr, naszego duszpasterza - Polonii w diecezji Fréjus-Toulon, departamentu Var na Południu Francji - odbył się „Zjazd Polonijny”, którego charakter był bardzo uroczysty z racji udziału Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji - ks. inf. Stanisława

Ks. Chorzempa w otoczeniu uczestników zjazdu

od prawej ks. S. Jeź, ks. K. Gawron, ks. J. Chorzempa

wa Jeża, ks. prał. Krystiana Gawrona - wicerektora PMK oraz ks. dziekana Bronisława Rośka.

Norwidowska rocznica

24 maja w Domu św. Kazimierza w Paryżu (119, rue de Chevaleret), odbyła się przepiękna uroczystość upamiętniająca i oddająca hołd wielkiemu Polakowi, Cyprianowi Kamilowi Norwidowi. W tym domu spędził on ostatnie lata swojego życia (1877-1883) i zmarł tutaj 23 maja, dotknięty głuchotą i osamotniony.

Rocznicową uroczystość, dzięki gościnności Sióstr Miłosierdzia, które pracują w Domu św. Kazimierza, zorganizowało stowarzyszenie France-Pologne de Saint Maur des Fosses.

Rozpoczęli ją powitaniem wszystkich zgromadzonych oraz zaproszonych gości ks. Krzysztof Janusz CM oraz prezes stowarzyszenia Jan Palega. Część artystyczną poprowadziła Marzena Głowacka.

Recytowane przez członków stowarzyszenia wiersze Norwida, przeplatane były utworami Chopina w pięknym wykonaniu Marty Guzik oraz pieśniami chóru parafii Wniebowzięcia NMP pod dyktando Ewy Lenartowicz.

Uroczysta Msza św., którą rozpoczęliśmy nasze spotkanie, odbyła się w kaplicy Notre-Dame de la Queste w Grimaud. Podczas Eucharystii do sakramentu bierzmowania przystąpiło czterech naszych rodaków: Aleksander Dabek, Natasza Dabek, Marlena Bukowska i Marcin Muznerowski. Do przyjęcia tak ważnego sakramentu, jakim jest bierzmowanie młodzież przygotowywała się przez cały rok pod kierunkiem ks. Jerzego Chorzempy.

Pod koniec uroczystości podziękowania do zaproszonych księży skierowała przedstawicielka rodziców, pani Maria Bukowska, a w imieniu młodzieży przystępującej do bierzmowania, Marlena Bukowska. Po wyjściu z kaplicy, przy pięknej pogodzie, wspólnie zasiadliśmy w plenerze do stołów zastawionych stolów i mogliśmy rozpocząć nasze świąteczne piknikowanie.

Można było dostrzec, że z roku na rok nasz Zjazd Polonijny cieszy się coraz większym powodzeniem. W tym roku, dzięki staraniom ks. Jerzego, udało nam się zgromadzić ponad 130 osób. Byli to nasi rodacy z okolic Marsylii, Tulonu, Nicei, Fréjus i Grimaud.

Myszę, że wszyscy uczestnicy miło wspominają to niedzielne popołudnie. Mieliśmy bowiem okazję do lepszego poznania się, do posłuchania wierszy recytowanych przez naszych rodaków, a nawet góralskich śpiewów.

Piknik zakończył się uroczystym błogosławieństwem, którego udzielili nam nasi dostojni goście.

Mam nadzieję, że tradycja organizowania Zjazdu Polonijnego zostanie podtrzymana i za rok będziemy również mogli się spotkać w jeszcze większym gronie.

Katarzyna Mielcarek

Jednym z zaproszonych gości był Krzysztof Jeżewski przewodniczący Stow. Przyjaciół Norwida, tłumacz, eseista, pisarz; człowiek bezgranicznie oddany Norwidowi. Uczestnicy w skupieniu wysłuchali recytowanego przez niego „Pielgrzyma”. Uroczystość uświetnił także swoimi utworami Stanisław Gaczoł - aktor i poeta. Wśród recytujących Norwida byli także Tomasz Bzymek oraz Bożena Augustyn.

Swoją obecność zaznaczyła również Federacja Polonii we Francji w osobie jej sekretarza Jana Koniecznego oraz członka zarządu Barbary Prowost Jarosz.

Ponad godzinna uroczystość była swoistym hołdem oddanym wielkiemu Polakowi, którego „geniusz” uczynił go nieśmiertelnym.

Po akademii, w ogrodach Domu św. Kazimierza, rozpoczęła się biesiada, podczas której, przy akompaniamencie akordeonu i skrzypiec można było nie tylko odnowić stare znajomości i nawiązać nowe, ale i pospiewać polskie piosenki.

Wniedzielę 1 czerwca, to samo stowarzyszenie France-Pologne de Saint Maur des Fosses z okazji Dnia Dziecka zorganizowało uroczystość dla najmłodszych. Odbyła się ona po Mszy św., w salce katechetycznej kościoła pw. św. Karola Boromeusza w Joinville Le Pont.

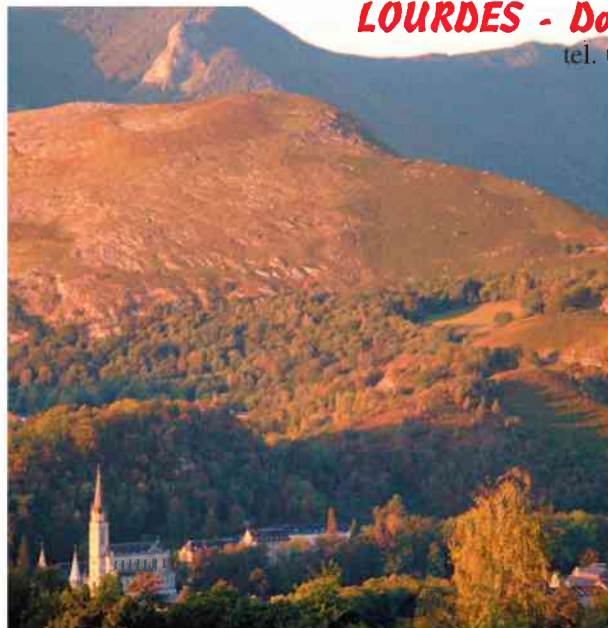
Recytowano wiersze Jana Brzechwy i śpiewano jego utwory. Dzieci zostały ugoszczone tortem i słodyczkami, bawiły się cudownie, a przy okazji zetknęły się z poezją.

Marzena Głowacka

Domy Polskiej Misji Katolickiej we Francji ZAPRASZAJĄ na LETNI WYPOCZYNEK

LOURDES - Dom PMK „BELLEVUE” - Route de Bartrès; 65100 LOURDES
tel. 05 62 94 91 82, fax 05 62 42 08 75; e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr

Położony na zboczu wzgórza dominującego nad sanktuarium Maryjnym. Dom «Bellevue», dedykowany św. Maksymilianowi Kolbe, oferuje swym Gościom możliwość skupienia, modlitwy i odpoczynku w miejscu uprzywilejowanym, które wybrała Matka Boża objawiając się tu, 150 lat temu, św. Bernadecie.

LA FERTE (region paryski) - Dom PMK im. Anny i Stanisława Kozłowskich

31, rue d'Hugny; 77260 LA FERTE SOUS JOUARRE
tel. 01 60 22 03 76; 01 60 22 22 70; fax 01 60 22 02 23;
e-mail: pmk.laferte@free.fr

Zespół budynków otoczonych parkiem, położony 45 minut drogi od Paryża. To idealne miejsce dla osób chcących przeżyć rekolekcje czy wypocząć w ciszy i spokoju. Można spędzić tu weekend lub wakacje a także zorganizować uroczystość rodzinną.

**DINARD - Szmaragdowe Wybrzeże
Dom wypoczynkowy „La Vistule”**

5, rue de la Vistule;
35800 DINARD-
ST. ENOGAT
tel./fax
02 99 46 71 71.

Od 2007 r, po generalnym remoncie i unowocześnieniu wnętrza, willa, własność Polskiego Towarzystwa Historyczno-Literackiego, zarządzana przez Stowarzyszenie „Concorde”, zaprasza Gości przez cały rok. Poza jodowym powietrzem Bretanii i niezwykłym mikroklimatem St.Enogat «La Vistule» oferuje najwspanialszy wypoczynek «na miarę» - co jest rzadkością!

KORSYKA - wakacje w Domu PMK - u św. Jacka

20200 Santa Maria Di Lota; Lieu dit Miomo BASTIA
tel./fax 04 95 33 28 29; e-mail: mshcorse@aol.com;
www.maison-saint-hyacinthe.com

Położony 2 km od morza i 6 km od Bastii. Dom, przyjmuje zorganizowane grupy rekolekcyjne, grupy turystyczne oraz wszystkie osoby prywatne, pragnące wypoczynku i ucieczki od hałasu dnia powszedniego. Organizujemy też wycieczki minibusem po Wyspie.

HAFTOWANE OBRUSY OŁTARZOWE SZATY LITURGICZNE, SZTANDARY

Urbanowicz - Haft

Zamów nasz bezpłatny KATALOG wraz z pakietem reklamowym!

☎ (0048) (71) 354 - 04 - 06 sklep@urbanowiczhaft.pl

SKLEP INTERNETOWY

www.urbanowiczhaft.pl

karty telefonizacji IRADIUM

Taniej do Polski i po całym świecie

CZAS KOMUNIKACJI NA KARCIE ZA 15€

Jeszcze więcej minut

Polska	1750* mn
GSM Polska	290* mn
Niemcy	1250* mn
USA + GSM	1250* mn
Włochy	1000* mn
Anglia	1250* mn
Kanada + GSM	1000* mn
Francja	1250* mn
GSM Francja	111* mn

MAXYMALNY CZAS ROZMOWY

7/7 Obsługa Klienta : 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00

*Dodatkowa opłata za połączenie. Warunki określone przez A.R.T. Numer odradzany z telefonu komórkowego. Nie działa w kabinie.

01 70 70 88 00 **0811 600 300**

Połączenie międzynarodowe w cenie rozmowy miejscowej! **0,014€/min**

Wybierz

0811 65 48 48

Następnie numer korespondenta

BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!

Polska	Niemcy	Dania
USA +GSM	Anglia	Hiszpania
Kanada +GSM	Austria	Belgia
Francja	Norwegia	Rosja
	Włochy	Szwecja...

GSM Polska 0,09 €/mn 0821 61 48 48

7/7 OBSŁUGA KLIENTA INFORMACJE RABONKI I CENY 7 DNI W TYGODNIU OD 9.00 DO 21.00

0811 600 348*

www.no-limit-telecom.com

Un service du Groupe IRADIUM

* 0,014 €/min (19.00 - 08.00 w tygodniu, w święta i w week-end); 0,028 €/min (08.00 - 19.00), połączenie z aparatu stacjonarnego ** Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com.